

ACTA CONTRACTA

**van de generale synode
van De Gereformeerde Kerken
in Nederland
Zwolle 2007**

Voorwoord

Deze Acta contracta van de synode te Zwolle 2007 betreffen een selectie van de belangrijkste besluiten die door deze tweede synode na de Vrijmaking van 2003/2004 zijn genomen.

Naast de tekst van de besluiten worden ook de bijbehorende overwegingen en gronden weergegeven. Ook de materialen die daarbij hebben gediend worden kort vermeld. In deze uitgave zijn niet weergegeven de besprekingen en de rapporten die ter vergadering hebben gediend. De openingswoorden en de toespraken op de slotvergadering zijn alleen in de complete Acta terug te vinden. Maar in deze Acta contracta vindt u wel het belangrijkste wat deze synode in een totaal van 13 zittingen aan besluiten heeft voortgebracht.

Bij de besluiten die betrekking hebben op eerdere synode-besluiten vanaf de GS Ommen 1993, ontbreekt de complete tekst van de oude besluiten. Die treft u wel aan in de volledige Acta van de GS Zwolle. Hier wordt alleen de vindplaats ervan aangeduid. Net als de besluiten die op de GS Mariënberg 2005 hierover genomen zijn, zijn ook deze besluiten van belang om de wettigheid van de kerken aan te tonen. Ze kunnen daarom ook mede dienen om broeders en zusters die zijn achtergebleven in de GKv hiervan te overtuigen.

Met betrekking tot de revisieverzoeken heeft de synode veel tijd besteed aan het vaststellen van de juiste manier van behandelen. De artikelen daarover en de besluiten m.b.t. de revisieverzoeken zijn in deze Acta contracta opgenomen.

Het moderamen, dat als deputaten voor de voorbereiding van de volgende synode, de taak had gekregen deze Acta contracta aan de kerken aan te bieden, hoopt dat ze aan haar doel zullen beantwoorden: de kerken op overzichtelijke en duidelijke wijze informeren over de genomen besluiten.

Moge ook dit werkje bijdragen aan de verdere opbouw van De Gereformeerde Kerken onder de zegen van de Here.

Deputaten Voorbereiding Volgende Synode, Januari 2009

Inhoud

Voorwoord	2
Hoofdstuk II LEER	6
Artikel 22: Redactie ‘die’ of ‘dat’ in uitspraak over leer ds. J. Hoorn	6
Artikel 23: Verzoek tot aanpassing en uitbreiding belijdenisgeschriften.....	8
Artikel 24: Heilig Avondmaal in crisis-gebieden	9
Artikel 25: Heilig Avondmaal in uitzonderlijke situaties ..	14
Hoofdstuk III KERKREGERING.....	15
Artikel 28: Behandeling revisieverzoeken	15
Artikel 29: Stemrecht	17
Artikel 30: Vervanging preses	18
Artikel 32: Revisieverzoeken en appèlschriften	18
Artikel 34: Voorstel aanvulling instructie ten behoeve van de behandeling van bezwaarschriften.....	19
a. Regels voor het opstellen van bezwaarschriften	19
Artikel 48: Vierde gebod en zondagsrust.....	20
Artikel 49: Echtscheiding.....	21
Artikel 50: Kerkorde artikel 20	22
Artikel 51: Kerkorde artikel 23	27
Hoofdstuk IV EREDIENST.....	29
Artikel 52: Radio- en televisieuitzending van kerkdiensten	29
Artikel 53: Huwelijksformulier.....	32
Artikel 54: Onderzoek Herziane Staten-vertaling.....	33
Hoofdstuk V OPLEIDING.....	34
Artikel 55: Onderzoek studieduur.....	34
Artikel 56: Studiefinanciering theologische studenten	35
Artikel 57: Commissie begeleiding studenten	36

Artikel 59: Boekenfonds	37
Hoofdstuk VI ZENDING EN EVANGELISATIE	37
Artikel 60: Zending en evangelisatie: kerkelijke activiteiten	37
Artikel 61: Landelijke en plaatselijke interkerkelijke evangelisatie-activiteiten	39
Hoofdstuk VII BINNENLANDSE BETREKKINGEN	43
Artikel 62: Verhouding tot Christelijke Gereformeerde Kerken	43
Artikel 63: Interkerkelijk overlegorgaan.....	46
Artikel 64: Verhouding tot Nederlands Gereformeerde Kerken	47
Artikel 65: Contacten Hoge Overheid	49
Artikel 67: Conceptbrief aan de Hersteld Hervormde Kerk	57
Artikel 72: Voorstel om onderzoek naar steun voor de gereformeerden op Sri Lanka.....	57
Artikel 78: Rapporten Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	58
Hoofdstuk IX APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN .	59
Artikel 81: Appèlzaak kerkgrenzen	59
Artikel 82: Revisieverzoek inzake de afvaardiging naar generale synoden	61
Artikel 83: Revisieverzoek van DGK Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake art. 18 van de Acta GS Mariënberg 2005	61
Artikel 84: Revisieverzoek van DGK Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake afvaardiging naar synode Mariënberg	63
Artikel 85: Revisieverzoek van DGK Bergentheim /Bruchterveld e.o. inzake onjuistheden en	

onzorgvuldigheden in Acta GS Mariënberg 2005	64
Artikel 87: Verzoek van de kerkenraad van DGK te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake nietigverklaring van art. 22.4 van de Acta van de GS Mariënberg 2005	66
Artikel 88: Revisieverzoek van de kerkenraad van DGKerk Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake art. 41 van de Acta van de GS Mariënberg 2005.....	69
Artikel 89: Revisieverzoek van de kerkenraad van DGKerk Bergentheim /Bruchterveld e.o. inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariënberg 2005.....	72
Artikel 90: Revisieverzoek van een aantal broeders en zusters inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariënberg 2005	76
Artikel 93: Appèlschrift tegen classis-besluiten inzake Zwijndrecht	80
Artikel 99: Rapport Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.....	83
Hoofdstuk XI FINANCIËN EN BEHEER	85
Artikel 102: Financieel Beheer	85

Hoofdstuk II LEER

Artikel 22: Redactie 'die' of 'dat' in uitspraak over leer ds. J. Hoorn

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 28.
- Generale Synode Leusden 1999, artikel 103.
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 15.

Overwegingen:

1. Bij de redactie van de betreffende zin uit de Acta van GS Heemse 1984/1985, artikel 131, besluit II, grond 3 maakt het wel degelijk uit of er 'dat' of 'die' staat. Beide mogelijkheden volgen hierna:
 - a. De redactie van artikel 131, besluit II, grond 3 van Heemse 1984/1985 heeft: "Steeds is erkend, dat de Here in zijn welbehagen nieuw leven kan werken, ook kerkelijk leven, buiten de grenzen van de kerk, *dat* in gehoorzaamheid zich heeft geïnstitueerd.";
 - b. De redactie van dezelfde zin uit het commissierapport in bijlage 3.5.5. op pag. 385 van betreffende Acta heeft: "Steeds is erkend, dat de Here in zijn welbehagen nieuw leven kan werken, ook kerkelijk leven, buiten de grenzen van de kerk, *die* in gehoorzaamheid zich heeft geïnstitueerd.";
2. In het besluit, zoals verwoord onder A.2.1.a. wijst het aanwijzend voornaamwoord 'dat' terug naar 'nieuw leven' en 'ook kerkelijk leven'. Dat zou inhouden, dat er zich kerkelijk nieuw leven in gehoorzaamheid kan institueren naast of buiten het kerkverband dat bedoeld wordt door artikel 27 en 28 NGB. Terwijl we juist in artikel 27 NGB belijden, dat God Zich één katholieke of algemene kerk vergadert. En in artikel 28 NGB belijden we dat niemand zich van deze vergadering van de kerk (in artikel 27 genoemd) afzijdig mag houden, om op zichzelf te blijven staan. En ook dat ieder zich bij haar moet voegen en dat alle gelovigen zich moeten afscheiden van hen die niet bij de kerk horen en zich bij deze vergadering moeten voegen, op iedere plaats waar God haar gesteld heeft.

3. In het besluit, zoals verwoord in het commissierapport in Bijlage 3.5.5. en zoals verwoord onder A.2.1.b. wijst het aanwijzend voornaamwoord 'die' terug op 'de kerk', die in gehoorzaamheid zich heeft geïnstitueerd. Met die kerk wordt bedoeld de kerk, zoals de Here die vergadert en zoals we haar belijden in artikel 27 en 28 NGB. Hier wordt dus gezegd, dat de Here nieuw, ook kerkelijk leven, kan werken buiten de kerk van artikel 27 en 28 NGB. Nog nauwkeuriger wordt dan vervolgens aangegeven: die kerk, die zich in gehoorzaamheid heeft geïnstitueerd. Het laatste is dus een precisering bij de kerk.
4. Voorgaande synodes hebben terecht opgemerkt: "de bewuste zinsnede uit de Acta mag niet geïsoleerd gelezen en geïnterpreteerd worden:
 - a. zij functioneert als slotzin van de hele tekst van grond 3, in nauw verband met de voorgaande zinnen;
 - b. zij moet ook gelezen worden in relatie met grond 1". Ook lezen we in grond 3 bij het besluit van Leusden 1999: de Generale Synode van Spakenburg-Noord 1987 (Acta art. 172) heeft in besluit D 3, grond 4, reeds aangegeven, dat de bewuste slotzin gelezen moet worden in het verband van de gehele alinea.
5. De rapporteur van GS Leusden 1999 heeft ten onrechte opgemerkt: "Zowel het rapport als het besluit hebben de lezing 'kerkelijk leven ... dat' ", omdat in het commissierapport onder 3.5.5. in de slotzin gesproken wordt van 'kerkelijk leven, die'.
6. GS Zuidhorn 2002/2003 heeft niet voldaan aan het verzoek van br. Joh. Wolters te Kampen, maar wijzigde toch de redactie van GS Heemse 1984/1985 op gevraagd punt in de zin zoals br. D. Nugteren te Ermelo reeds aan de synoden te Berkel en Rodenrijs 1996 en Leusden 1999 had voorgesteld.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat zij het besluit, genomen op GS Zuidhorn 2002/2003, verwoord in de besluiten 1 en 2 t.a.v. de redactie van de slotzin uit de Acta van Heemse 1984/1985, artikel 131, besluit II, grond 3 handhaaft en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. De redactie 'dat' is in strijd met wat we belijden in de artikelen 27 en 28 NGB.

2. De redactie 'die' is de meest aannemelijke weergave van de bedoeling van de Generale Synode Heemse 1984/1985.

Artikel 23: Verzoek tot aanpassing en uitbreiding belijdenisgeschriften

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Leusden 1999, artikel 23

Overwegingen:

1. Een broeder verzoekt om aanpassing van enkele fragmenten uit de belijdenisgeschriften, met name de Apostolische Geloofsbelijdenis artikel 4 ("neergedaald in de hel") en Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 27 en 28 (wat is de 'kerk?'). Tevens verzoekt hij om te komen tot een nieuw belijdenisgeschrift, omdat een aantal actuele kwesties in de aangenomen belijdenisgeschriften onvoldoende aan de orde zouden komen. De classis van Kampen d.d. 8 mei 1998 had al eerder uitgesproken dat het niet nodig is de belijdenis op genoemde punten te herschrijven, en dat de noodzaak om een nieuw belijdenisgeschrift samen te stellen niet is aangetoond. De Particuliere Synode van Overijssel 1999 had de broeder al eerder op deze uitspraak gewezen, en deze uitspraak wordt ook door GS Leusden 1999 onderschreven.
2. Artikel 4 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis kan inderdaad de indruk wekken dat de Here Jezus Christus in de hel neerdaalde nadat Hij gestorven was. In Zondag 16 vraag en antwoord 44 van de Heidelbergse Catechismus wordt echter helder uitgelegd wat bedoeld wordt met "neergedaald in de hel", en wanneer dit plaatshad. Het is het moment waarop het diepste lijden, namelijk het door God verlaten zijn, plaatsvond. Deze Zondag komt in de Catechismusprediking regelmatig aan de orde.
3. De Prediker zegt: "Er is niets nieuws onder de zon. Is er iets, waarvan men zegt: Ziehier, dat is nieuw - het was er al in verre tijden, die vóór ons waren." (Pred.1: 10b, 11). Dit geldt ook voor moderne dwalingen die een bedreiging vormen voor kerk en geloof. Ze zijn vaak niets anders dan oude dwalingen in een modern jasje. Deze oude dwalingen worden meestal weerlegd in de belijdenisgeschriften. De uitspraak van de classis Kampen

dat de noodzaak om een nieuw belijdenisgeschrift samen te stellen niet is aangetoond, houdt daarmee verband.

4. De argumenten bij de vraag in het verzoekschrift om te komen tot een nieuwe belijdenis worden in de Acta zo summier weergegeven, dat een goede beoordeling over de eventuele noodzaak daartoe thans niet mogelijk is.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 23 gehandhaafd blijft, en dat de kerken daar dus aan gebonden blijven.

Gronden:

1. GS Leusden 1999 heeft terecht gewezen op de uitspraken van de classis Kampen d.d. 8 mei 1998 dat het niet nodig is om de belijdenisgeschriften op het genoemde punt te herschrijven.
2. De noodzaak om een nieuw belijdenisgeschrift samen te stellen is niet vast te stellen op grond van de in de Acta genoemde gronden van het verzoekschrift

Artikel 24: Heilig Avondmaal in crisis-gebieden

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Leusden 1999, art. 70;
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 101;
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25-IV.

Overwegingen:

1. Tegen de besluiten van GS Leusden 1999 m.b.t. de viering van het Heilig Avondmaal in crisisgebieden zijn veel bezwaren ingebracht en over deze besluiten zijn veel kritische vragen gesteld. Het voornaamste, en in feite enige verschil tussen Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 is dat er in het herziene besluit van Zuidhorn sprake is van *elkaars opzicht en tucht*. Daarmee heeft Zuidhorn de bezwaren tegen Leusden niet gehonoreerd en niet weggenomen.
2. Tegen het besluit van Leusden 1999 was als voornaamste bezwaar ingebracht dat het besluit van de Generale Synode strijdig was met artikel 60 en 61 KO. In artikel 60 KO zijn we als Gereformeerde Kerken, op grond van Gods Woord,

overeengekomen dat de kerkenraad alleen zal toelaten tot het avondmaal des Heren die belijdenis van hun geloof hebben gedaan naar de gereformeerde leer en godvrezend leven, of die uit zusterkerken met een goede attestatie komen.

In een crisis- of oorlogsgebied is geen kerkenraad die opzicht kan oefenen over leer en leven en een en ander kan onderzoeken.

3. In artikel 61 KO hebben de kerken afgesproken, op grond van Gods Woord, dat het avondmaal gevierd wordt in de openbare eredienst, volgens kerkelijke orde, onder toezicht van de ouderlingen. In een crisis- of oorlogsgebied is dit onmogelijk.

4. Als gevolg van genoemd besluit van GS Leusden 1999 komt de verantwoordelijkheid voor de heiligheid van de avondmaalstafel bij de individuele avondmaalsganger te liggen. De eigenlijke norm voor toelating tot de avondmaalstafel ligt hierbij in het persoonlijk getuigenis van de avondmaalsganger: "Wie Christus met een waar geloof belijden en godvrezend leven". En: "dat zij zich houden aan het onderwijs in de Schriften".

Daarbij blijft de gemeente van Christus, waarover door Christus aangestelde ambtsdragers opzicht en tucht oefenen, volledig buiten zicht.

Er is geen enkele sprake van opzicht door ouderlingen van een gemeente. Het gevolg is een volledig open avondmaal. Dat is in strijd met de Schrift, I Kor. 11: 27-29: *Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de beker des Heren drinkt, zal zich bezondigen aan het lichaam en bloed des Heren. Maar ieder beproeve zichzelf en ete dan van het brood en drinke uit de beker. Want wie eet en drinkt, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt.*

5. Het zelf verantwoordelijk zijn voor deelname aan de avondmaalsviering zonder toezicht van de wettige ambtsdragers is ook in strijd met het formulier voor de bevestiging van ambtsdragers waar de kerk uitspreekt: *In de eerste plaats zien zij erop toe, dat elk lid van de gemeente zich in belijdenis en wandel gedraagt naar het evangelie. Zij bezoeken trouw de leden van Christus' gemeente, om hen met het Woord van God te vertroosten, te vermanen en te onderwijzen. Zij wijzen hen die zich in leer of leven misgaan, terecht en dragen er naar vermogen zorg voor, dat de sacramenten niet ontheiligd worden. Over hen die volharden in hun zonde, oefenen zij de christelijke tucht.*

6. In het verslag van de bespreking van dit besluit wordt gesproken van “een nieuwe kring van gelovigen”, die zou ontstaan als mensen in het gezicht van de dood voor de dood van Christus komen te staan. In grond 2 van het besluit van de Generale Synode van Leusden 1999 wordt gesproken over “noodkerk”. De Gereformeerde Kerken kennen deze figuren niet. Ze zijn ook niet uit de Schrift af te leiden. De gevolgde redenering is evenmin uit de Schrift af te leiden. De termen zijn vaag en subjectief in te vullen. Wie van zichzelf meent de Christus te belijden naar de Schriften wordt tot die “nieuwe kring van gelovigen” gerekend.

Daarmee wordt de kerk als avondmaalsgemeenschap, zoals Christus die bijeenroept door zijn Woord en die te kennen is aan haar kenmerken (art. 29 NGB), buiten spel gezet. In de Nederlandse Geloofsbelijdenis belijden we in art. 35: *Tenslotte, wij ontvangen dit heilig sacrament in de samenkomst van Gods volk met ootmoed en eerbied.*

In de samenkomst met Gods volk. Dat is de kerk. De besluiten van Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 op dit punt zijn in strijd met de belijdenis van de kerk, de Drie Formulieren van Eenheid, waartoe de NGB behoort en waarvan wij geloven en belijden dat ze in alles Gods Woord naspreken.

Er is sprake van een oecumene, een geloofseenheid, buiten de kerk, in strijd met Gods roeping. *Wij geloven en belijden één katholieke of algemene kerk. Zij is een heilige vergadering van de ware gelovigen, ...* (art. 27 NGB).

Toch is zij met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde geest, door de kracht van het geloof. (art. 27 NGB).

Wij geloven dat niemand, welke positie hij ook heeft, zich van deze heilige vergadering afzijdig mag houden, om op zichzelf te blijven staan. In deze vergadering komen immers bijeen degenen die behouden worden, en buiten haar is er geen heil. Daarom moet ieder zich bij haar voegen en zich met haar verenigen. Zo wordt de eenheid van de kerk bewaard; men onderwerpt zich aan haar onderwijzing en tucht, buigt de hals onder het juk van Jezus Christus en dient de opbouw van de broeders overeenkomstig de gaven die God aan allen verleend heeft, als leden van eenzelfde lichaam. Om dit alles des te beter te kunnen onderhouden, is het volgens Gods Woord de roeping van alle gelovigen zich af te scheiden van hen die niet bij de kerk horen, en zich bij deze vergadering te voegen op iedere plaats waar God haar gesteld heeft, zelfs al zouden de overheden en

wetten van de vorsten zich daartegen verzetten en al zou er de dood of lijfstraf op staan. Daarom handelen allen die zich van haar afzonderen of zich niet bij haar voegen, in strijd met Gods bevel. (art. 28 NGB).

Wij geloven dat men nauwgezet en met grote zorgvuldigheid, vanuit Gods Woord, behoort te onderscheiden welke de ware kerk is, omdat alle sekten die er tegenwoordig in de wereld zijn, zich ten onrechte kerk noemen. Wij spreken hier niet over de huichelaars, die zich in de kerk tussen de oprechte gelovigen bevinden en toch niet bij de kerk horen, al zijn zij voor het oog wel in de kerk. Maar wij bedoelen dat men het lichaam en de gemeenschap van de ware kerk moet onderscheiden van alle sekten, die beweren dat zij de kerk zijn. (art. 29 NGB).

7. Zuidhorn 2002/2003 heeft aan Leusden 1999 toegevoegd de onderlinge tucht. Niet duidelijk is hoe die onderlinge tucht plaats zou moeten vinden. Ook wordt niet aangegeven hoe deze onderlinge tucht de plaats kan innemen van de tucht door de bijzondere ambtsdragers.
8. GS Leusden 1999 heeft de genoemde besluiten genomen n.a.v. nieuwe regelgeving van de overheid. Wanneer de kerken niet kunnen instemmen met die regelgeving is de consequentie dat de krijgsmacht in oorlogsgebieden en crisissituaties geen gebruik meer kan maken van de diensten van gereformeerde predikanten. Dat is een argument om het voorgaan in de avondmaalsviering te velde goed te keuren.
Besluiten van de overheid en maatschappelijke inzichten worden gesteld boven Schrift en belijdenis. De Here spreekt in zijn Woord: Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: *Men moet Gode meer gehoorzamen dan de mensen.* (Hand. 5:29).
9. GS Leusden 1999 meent dat in oorlogs- en crisissituaties er een sterke behoefte is aan de troost van het evangelie, juist door de krachtige werking van het Heilig Avondmaal. Zo gezien wordt het Avondmaal losgemaakt van de gehoorzaamheid aan het Woord en krijgt het een eigen betekenis en kracht. Dit is in strijd met de Schrift.
Tijdens de discussie in Leusden 1999 is gewezen op het gevaar van een magische opvatting van het Heilig Avondmaal. Deze waarschuwing is niet gehonoreerd.
10. De door Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 aangevoerde argumenten voor de genoemde besluiten blijken te berusten op

menselijke redeneringen en gevoelens en zijn niet Schriftuurlijk onderbouwd. Gesuggereerd wordt ook dat in een crisissituatie de Schriftuurlijke regels niet gelden, dat van Gods geboden mag worden afgeweken, zonder dat dit uit Gods Woord wordt beargumenteerd. De Bijbel leert het tegenovergestelde: toen koning Saul in een crisissituatie niet wilde wachten met offeren op de door de Here aangestelde profeet werd hem dat zeer zwaar aangerekend (1 Sam. 13).

11. De verwijzing in het aanvullend rapport op GS Leusden 1999 naar Leeuwarden 1920 heeft in deze geen geldigheid aangezien daar júíst sprake is van toezicht door de kerkenraad.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat de hiervoor genoemde besluiten van GS Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de viering van het Heilig Avondmaal in crisisgebieden, vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. De genoemde besluiten zijn in strijd met art. 60 en 61 van de kerkorde.
2. De genoemde besluiten zijn in strijd met de Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 35, waar beleden wordt dat het Avondmaal gehouden wordt in de samenkomst van Gods volk.
3. In de genoemde besluiten wordt het ambtelijk toezicht buiten spel gezet. Toegang tot het Heilig Avondmaal wordt afhankelijk van een persoonlijk getuigenis.
4. In de genoemde besluiten wordt de viering van het Heilig Avondmaal los gemaakt van de woordbediening in de kerk van Christus en krijgt het sacrament betekenis in zichzelf, in strijd met wat de Schrift ons leert.
5. Door aanvaarding van de genoemde besluiten wordt gesuggereerd dat in crisissituaties van Gods geboden mag worden afgeweken.
6. Door aanvaarding van de genoemde besluiten wordt gesuggereerd dat er geloofseenheid is buiten de kerk, in strijd met de art. 27, 28 en 29 NGB.
7. Door aanvaarding van de genoemde besluiten worden overheidsregelingen en maatschappelijke inzichten boven Gods Woord gesteld.

Artikel 25: Heilig Avondmaal in uitzonderlijke situaties

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art. 41-42;
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 36.

Overwegingen:

1. In de huidige situatie van de kerken zal het niet spoedig voorkomen dat een van de kerken een dienst zal beleggen in een zorginstelling en dan geconfronteerd wordt met het besluit in deze van GS Berkel en Rodenrijs 1996.
Toch is heroverweging van dit besluit noodzakelijk omdat deze zaak een opstap is naar de praktijk van een open avondmaalsviering zoals die in andere kerkgenootschappen wordt gezien, een ontwikkeling die door onze kerken duidelijk dient te worden afgewezen.
2. Appellanten maakten terecht bezwaar tegen het besluit van Leeuwarden 1920. Deelname aan de viering van het Heilig Avondmaal staat alleen vrij aan belijdende leden van een van De Gereformeerde Kerken of leden van zusterkerken die een attest van hun kerkenraad hebben. Dat is de gereformeerde regel die is vastgelegd in art. 60 van de kerkorde.
3. Appellanten wezen er terecht op dat het besluit van Leeuwarden 1920 aanleiding geeft om te veronderstellen dat dit besluit is gebaseerd op de leer van de pluriformiteit, waarbij een geloofseenheid buiten de kerk wordt verondersteld. Dit is in strijd met Schrift en belijdenis (art. 27-29 NGB).
4. Deelname aan de viering van het Heilig Avondmaal kan niet los gezien worden van de zondagse eredienst. In art. 35 NGB belijdt de kerk dat wij "dit heilig sacrament in de samenkomst van Gods volk" ontvangen. Terecht wezen de appellanten erop dat viering van het Heilig Avondmaal buiten de samenkomst van Gods volk de avondmaalsviering isoleert van de gemeenschap der heiligen.
5. Aanvaarden dat het Heilig Avondmaal gevierd kan worden buiten de samenkomst van de gemeente, heeft het gevaar in zich dat de avondmaalsviering betekenis krijgt in zichzelf, los van de Woordbediening.
6. Voor allen die deel willen nemen aan de viering van het Heilig Avondmaal is de regel van art. 60 van de kerkorde van toepassing. Het is niet juist om voor asielzoekers een

uitzondering te maken, alsof in sommige gevallen de Schriftuurlijke regel voor de avondmaalsviering niet van toepassing hoeft te zijn. GS Zuidhorn 2002/2003 maakt niet aannemelijk dat voor asielzoekers een andere regel zou moeten gelden dan voor andere gasten.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat de hiervoor genoemde besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 en Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de viering van het Heilig Avondmaal in bijzondere situaties, vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat het besluit van GS Leeuwarden 1920 (art 25) inzake de toelating van belijdende leden van andere kerken onder bepaalde voorwaarden (bijzondere situatie), vervallen is en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. Toelating tot de viering van het Heilig Avondmaal is gebonden aan de regel, zoals de kerken die hebben vastgelegd in art. 60 van de kerkorde, naar de orde die de Schrift leert.
2. De viering van het Heilig Avondmaal dient plaats te vinden in de samenkomst van de gemeente, waar de gemeenschap der heiligen daadwerkelijk gestalte krijgt (art. 61 KO, art. 35 NGB).
3. De viering van het Heilig Avondmaal mag niet los gezien worden van de Woordbediening en heeft geen betekenis in zichzelf, maar is de betekening en verzegeling van Gods beloften zoals in de prediking verkondigd en aangeboden.

Hoofdstuk III KERKREGERING

Artikel 28: Behandeling revisieverzoeken

Materiaal:

Notitie moderamen m.b.t. inrichting synodevergadering bij behandeling revisieverzoeken

Besluit 1:

De synode besluit dat iedere afgevaardigde met het hier boven besprokene in gedachten, zijn taak moet vervullen m.b.t. de bespreking over de wijze van behandeling van de revisieverzoeken.

Besluit 2:

De synode besluit om bij de behandeling van revisieverzoeken betreffende besluiten of uitspraken van de GS Mariënberg 2005 de afgevaardigden die betrokken zijn geweest bij de gewraakte besluiten of uitspraken van de GS Mariënberg 2005 te vervangen door afgevaardigden (secundi of tertii) die daar niet bij betrokken zijn geweest.

Gronden:

1. Dat daarmee voldaan wordt aan de huishoudelijke regeling voor de generale synode, hoofdstuk 6 punt 7, die bepaalt: *In geval van appèl of revisie blijven buiten stemming degenen die lid waren van de vergadering, welke het omstreden besluit nam, of die deze vergadering vertegenwoordigen.*
2. Dat daarmee voldoende afgevaardigden een wettige stem kunnen uitbrengen bij besluiten over deze revisieverzoeken.

Besluit 3:

De synode besluit, na bespreking, dat bij revisieverzoeken de vervangen primus-afgevaardigden als adviseurs aan de bespreking kunnen deelnemen.

Gronden:

1. De kerkgeschiedenis leert dat de synodevergadering zelf kan bepalen of zij adviseurs toelaat.
2. De primus-afgevaardigden die als adviseurs optreden kunnen eventueel een historische toelichting geven op de besluiten van de GS Mariënberg 2005.
3. Adviseurs hebben een beperkte deelname aan de bespreking.
4. Zowel de synodeleden als de adviseurs zijn geroepen zich te laten leiden door Schrift, belijdenis en KO en mogen niet zoeken naar het eigen gelijk.

Besluit 4:

De synode besluit het moderamen ook bij de behandeling van de revisieverzoeken te handhaven.

Grond:

Het moderamen vervult in dat geval alleen een vergadertechnische functie.

Besluit 5:

De synode besluit met algemene stemmen, waarbij ds. De Marie buiten stemming blijft, dat alleen de leiding van de vergadering tijdens de bespreking van revisieverzoeken inzake de zaak Zwijndrecht in handen zal komen van een ad hoc te verkiezen preses in plaats van de huidige synodepreses. Bij de behandeling van alle andere revisieverzoeken zal de huidige preses de vergaderingen voorzitten.

Gronden:

1. De preses van een vergadering kan door zijn leidinggeven de vergadering beïnvloeden.
2. De huidige preses was als preses van de vorige synode nauw betrokken bij de besluitvorming.
3. Omdat de zaak Zwijndrecht een uitzonderlijke zaak is, is het wijs de preses te vervangen, ten einde elke schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.
4. De synode wil door het vervangen van de preses elke schijn van partijdigheid voorkomen.

Artikel 29: Stemrecht bij behandeling revisieverzoeken

Besluit:

De synode besluit met algemene stemmen dat wat betreft de revisieverzoeken van kerken alle afgevaardigden van de classes ongeacht hun verbinding met één van de kerken aan de bespreking en beoordeling mee mogen doen, tenzij zij reeds op de vorige synode betrokken waren bij het formuleren en uitspreken van de oordelen.

Gronden:

- art. 32 KO spreekt alleen van het onthouden van stemming wanneer het zaken betreft die een afgevaardigde persoonlijk aangaat of de kerk waarvan hij lid is.
- tijdens de bespreking kunnen afgevaardigden hun mening wijzigen op grond van de aangedragen feiten.

Artikel 30: Vervanging preses bij behandeling revisieverzoeken

Besluit:

De synode besluit met algemene stemmen dat de zaak Zwijndrecht in een openbare vergadering behandeld zal worden en benoemt br. H. Oosterhuis tot ad hoc preses bij de behandeling van de zaak Zwijndrecht.

Artikel 32: Revisieverzoeken en appèlschriften

Materiaal:

Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

Overwegingen:

- De generale synode overweegt dat revisieverzoeken niet behandeld behoren te worden door Deputaten Behandeling Bezwaarschriften maar primair op de generale synode.
- De generale synode overweegt eveneens dat, gezien het kleine kerkverband waarvan wij deel uitmaken, het goed is om revisieverzoeken betreffende synodebesluiten van de laatst gehouden GS zo breed en diep mogelijk te bestuderen. Hierdoor kunnen de afgevaardigden zo goed mogelijk worden toegerust, en namens de kerken recht spreken inzake revisieverzoeken. De synode zal mogen werken onder aanroeping van de Naam van de HERE en onder Zijn afgebeden zegen haar werk doen.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om appèlschriften en revisieverzoeken een verschillende behandeling toe te kennen en dit nader uit te werken in de regelingen.

Besluit 2:

Tevens besluit zij om aan de instructie voor de behandeling van bezwaarschriften

een artikel toe te voegen, na art. 1b, met de tekst:

“Revisieverzoeken zullen als regel, overeenkomstig het advies van Deputaten Voorbereiding Volgende Synode, door de samenroepende kerk ter informatie naar alle kerkenraden worden verzonden uiterlijk twee maanden voor het begin van de volgende synode.”

Gronden:

1. Appèlschriften m.b.t. besluiten van mindere vergaderingen, ingediend door leden van de kerken of kerkenraden, behoren onderzocht te worden door Deputaten Behandeling Appèlschriften (DBA). Revisieverzoeken m.b.t. eerdere synodebesluiten behoren echter niet te worden behandeld door Deputaten Appèlzaken.
De kerken dienen hierin duidelijk onderscheid te maken.
2. Een revisieverzoek ingediend door kerkenraden en kerkleden en gericht tegen een besluit van een vorige synode kan, voorzover niet vertrouwelijk, gezien de beperkte omvang van het kerkverband, beter eerst ter kennis gebracht worden van de kerkenraden. De kerkenraden die hebben geratificeerd kunnen zo op de hoogte gebracht worden van mogelijke Schriftuurlijke bezwaren vanuit een zusterkerk tegen een synodebesluit.
3. De afgevaardigden kunnen door bespreking van het revisieverzoek op hun kerkenraad beter worden toegerust. Echter dient een mandaat of binding van kerkenraadszijde m.b.t. de betrokken zaak achterwege te blijven, om de vrijheid van handelen en beslissen van de afgevaardigden te waarborgen.
4. Vooraf aan toezending aan de kerken, zullen de Deputaten Voorbereiding Volgende Synode de revisieverzoeken toetsen aan de gestelde criteria.

Artikel 34: Voorstel aanvulling instructie ten behoeve van de behandeling van bezwaarschriften

a. Regels voor het opstellen van bezwaarschriften

Materiaal:

Rapport Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

Deputaten stellen voor de tekst in de instructie als volgt te wijzigen:

Een bezwaarschrift of revisieverzoek bevat de volgende zaken:

1. een weergave van het besluit, de besluiten, en/of handelingen van de synode waartegen bezwaren zijn gerezen;
2. de grond(en) waaruit duidelijk wordt dat het besluit, genomen door de synode, in strijd is met Gods Woord, de belijdenis of de KO;
3. een formulering van de uitspraak welke de appellant van de synode verlangt.

Artikel 48: Vierde gebod en zondagsrust

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 13
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 53
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 60
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25, II besluit N

Overwegingen:

1. GS Mariënberg 2005 heeft de besluiten van GS Leusden 1999 art. 25 en GS Zuidhorn 2002/2003 art. 52 inzake het vierde gebod en de zondagsrust verworpen.
2. Er is door de kerk in de kerkgeschiedenis tot aan Leusden 1999 nooit aanvaard geweest, dat er tegenover het gebod van de zondagsrust een mening bestaansrecht heeft die de zondagsrust niet baseert op het vierde gebod.
3. Door GS Zuidhorn 2002/2003 werd een deputaatschap ingesteld dat uitging van de veronderstelling dat twee meningen naast elkaar bestaansrecht hebben: (1) die, welke de zondagsrust baseert op het vierde gebod, en (2) die, welke dat niet doet. Dit deputaatschap moest een handreiking doen aan de kerken om "niet-opgeloste dilemma's te boven te komen"
4. GS Zuidhorn 2002/2003 verwierp een bezwaarschrift tegen het besluit van PS Holland-Zuid die een uitspraak van de classis Rotterdam had beoordeeld. In die uitspraak wilde deze classis de zondag niet karakteriseren als de sabbat; de regel in het vierde gebod: "zes dagen zult ge arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag (...) dan zult gij geen werk doen, enz.", wilde zij reserveren voor het Oude Testament. PS Holland-Zuid veroordeelde alleen dat de ruimte voor de andere "mening" die de inhoud van het vierde gebod inhoudelijk wil handhaven, door de classis was ingeperkt. Ze verwierp de zienswijze van de classis t.a.v. het vierde gebod niet. Dat werd vervolgens ook niet door GS Zuidhorn 2002/2003 gedaan, door bezwaren hiertegen af te wijzen. Hiermee werd door GS Zuidhorn 2002/2003 de mening van deze classis inzake het vierde gebod en zondagsrust, goedgekeurd.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat het genoemde

besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. het vierde gebod en zondagsrust vervallen is en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. De mening dat de zondagsrust niet gebaseerd is op het vierde gebod, is onverenigbaar met het handhaven van de zondagsrust op basis van het goddelijke vierde gebod. Deze mening is in strijd met de Schrift (Gen. 2:2,3, Ex. 20:8-11, Deut. 5:12-15, Ez. 20:10, Jes. 56:4, Matt. 5:16-20, Marc. 2:27, Jak. 2:10, Hebr. 4:4-11, Openb. 1:10), de belijdenis van de kerk (HC Zondag 33, 34, 38, 44), de regels van de Synode van Dordrecht, de uitspraken van de synodes van de Geref. Kerken, inclusief de uitspraak van GS Hoogeveen 1969/1970.
2. De inhoud van het vierde gebod inzake de sabbatsrust is niet beperkt tot het Oude Testament. (Ex. 31:17, Matt. 5:19, Hebr. 4:4, HC Zondag 34, 38, NGB art. 25, regels van de Synode van Dordrecht).

Artikel 49: Echtscheiding

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, art. 36
- Generale Synode Ommen 1993, art. 37
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs, art. 47, besluit 2
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 42
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25 II besluit M

Overwegingen:

1. Door GS Mariënberg 2005 zijn de besluiten m.b.t. echtscheiding en de daarbij betrokken deputaten van Berkel en Rodenrijs 1996 en Leusden 1999 vervallen verklaard.
2. Door GS Ommen 1993 was een voorstel om op attestaties melding te maken van eventuele echtscheidingen in handen gegeven van een deputaatschap. Het resultaat daarvan is als besluit vervat in art. 47 van GS Berkel en Rodenrijs 1996, hetwelke door GS Mariënberg 2005 vervallen is verklaard.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de genoemde

besluiten van GS Ommen 1993 en GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. echtscheiding vervallen zijn en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Grond:

Deze besluiten hebben betrekking op besluiten van andere synodes die door de uitspraak van GS Mariënberg 2005 vervallen zijn.

Artikel 50: Kerkorde artikel 20

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, art. 29
- Generale Synode Ommen 1993, art. 30
- Generale Synode Leusden 1999, art. 32
- Verzoek DGK Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek om het besluit van de GS Ommen 1993 art. 29 en besluit 1 van GS Ommen 1993 in art. 30 te handhaven.

Overwegingen:

1. De particuliere synode van Zeeland, Noord-Brabant en Limburg vraagt in feite of bij de verkiezing van ambtsdragers het stellen van een *meertal* mogelijk is. Er is sprake van een meertal wanneer het aantal voorgedragen broeders meer is dan bij een enkelvoudige voordracht en minder dan bij een dubbel getal. In artikel 20 KO wordt de mogelijkheid van de vorming van een meertal niet gegeven, het artikel spreekt alleen van een dubbel getal en een enkelvoudige voordracht.
2. De synode spreekt uit dat het stellen van een meertal niet ongeoorloofd is, ook al wordt die mogelijkheid in artikel 20 KO niet gegeven. Zij vindt de vorming van een meertal niet strijdig met de beginselen van het gereformeerde kerkrecht. Als geen dubbel getal gevormd kan worden, is een meertal volgens haar een betere terugvaloptie dan een enkel getal, omdat het 'laten kiezen' door de gemeente dan gehonoreerd wordt.
3. De synode spreekt uit *dat in de vorming van een meertal niet voorzien is in art. 20 KO*. Artikel 20 wordt ook wel zó geïnterpreteerd dat het de twee extremen geeft: dubbel getal en enkel getal. De tussenliggende mogelijkheden – meertallen – worden door het artikel dan niet uitgesloten. Dat de synode deze mogelijkheid nu wel geeft, is in de geest van het artikel.

4. In de oudere versie van de kerkorde is de bepaling betreffende de verkiezing van ambtsdragers opgenomen in artikel 22: “De Ouderlingen zullen door het oordeel des Kerkerads en der Diakenen verkozen worden, volgens de regeling, die daarvoor plaatselijk in gebruik of door den kerkerad vastgesteld is; bij welke regeling het naar de gelegenheid van iedere kerk vrij zal zijn, van te voren de gemeenteleden in staat te stellen, op geschikte personen de aandacht te vestigen, en voorts vrij zal zijn, voor de verkiezing zelve zooveel Ouderlingen, als er van noode zijn, aan de gemeente voor te stellen, om, van diezelve (ten ware dat er eenig beletsel voorviel) geaprobeerd en goedgekeurd zijnde, met openbare gebeden en stipulatiën bevestigd te worden, of een dubbel getal aan de gemeente voor te stellen, om het door haar gekozen halve deel op dezelfde wijze in den dienst te bevestigen, volgens het Formulier daarvan zijnde.”
5. Joh. Jansen beschrijft in zijn *Korte verklaring van de kerkorde* (3e druk, 1952, blz. 99) de historische achtergrond van artikel 22 (en daarmee ook van ons art. 20). In Wezel (1586), Emden (1571) en in de Franse kerken worden de ambtsdragers door de kerkenraad zonder medewerking van de gemeente gekozen, en daarna aan de gemeente te approbatie of goedkeuring voorgesteld. Jansen noemt dit de *aristocratische manier*. De Particuliere Synode van Dordrecht (1574) stelde voor dat de kerkenraad een dubbel getal maakt, waaruit de gemeente dan de helft kan kiezen. Deze aanpak is “waarschijnlijk aan de Franse vluchtelingenkerk te Londen, onder leiding van Valerandus Pollanus en door haar aan Straatsburg, waar Calvin diende, ontleend.” Jansen noemt dit de *aristocratisch-democratische manier*. De Synode van Dordrecht (1578) heeft nu beide manieren in het kerkorde-artikel samengebracht, waarbij de enkelvoudige voordracht correspondeert met de aristocratische manier, en de voordracht van een dubbel getal met de aristocratisch-democratische manier. Deze historische achtergrond verklaart wellicht waarom in de vorming van een meertal niet is voorzien.
6. Een broeder tekende bij GS Leusden 1999 bezwaar aan tegen het feit dat de kerkenraad van Zuidlaren op 30 november 1997 overging tot een enkelvoudige voordracht in een tussentijdse vacature voor het ambt van ouderling. De gemeente heeft zich

hierover niet in een stemming kunnen uitspreken, zoals bij het beroepen van een predikant wel gebeurt.

Daarom heeft de kerkenraad volgens appelland gehandeld in strijd met wat de Schrift in Hand. 1:23 en 6:6, de belijdenis in art. 31 NGB en de KO in art. 20 over de medewerking van de gemeente uitspreken.

7. GS Leusden 1999 spreekt uit dat de kerkenraad van Zuidlaren niet in strijd met Schrift, belijdenis, kerkorde en de plaatselijke regeling gehandeld heeft. De gronden die de synode daarvoor geeft vormen een valide onderbouwing.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 29 en besluit 1 van GS Ommen 1993 in artikel 30 gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden zijn.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de besluiten 2 en 3 van GS Ommen 1993 in artikel 30 gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden blijven.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 32 gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden blijven.

Gronden:

1. GS Ommen 1993 biedt de mogelijkheid tot vorming van een meertal voorafgaand aan de verkiezing van ambtsdragers. Hierin voorziet echter artikel 20 van de KO niet. Dit artikel biedt precies twee mogelijkheden: de vorming van een dubbel getal en de vorming van een enkel getal.
2. Een generale synode kan en mag naar aanleiding van een concrete situatie in de kerken een nadere interpretatie geven van een kerkordeartikel. De kerkorde is nu eenmaal geen samenstel van alle mogelijke bepalingen voor alle in het kerkelijk leven zich voordoende situaties. Zie hiervoor het volgende citaat uit "Gereformeerd Kerkrecht" deel 1 van H. Bouwman: *Opdat de kerkenordening niet het leven der kerken binde en eene plaats*

ontvange, die haar niet toekomt, is het ten zeerste aan te bevelen, dat het getal der bepalingen in die kerkorde zoo klein mogelijk gehouden worde. Het voorbeeld der Roomsche kerk en van sommige kerken der Reformatie heeft duidelijk aangetoond, hoe eene kerk door eene veelheid van bepalingen haar geestelijk karakter kan verliezen. Juist doordat de Roomsche kerk alle mogelijke gevallen wilde regelen en tot wet stempelde, is een groot corpus juris canonici ontstaan, dat gebod op gebod en regel op regel stapelde en verder oorzaak werd, dat het geestelijk leven versteende en in formalisme onderging. Om die reden moeten de kerken, in synode vergaderd, zich wel uitspreken over bepaalde gevallen, die haar voorgelegd worden, maar niet in dien vorm, dat deze besluiten over alle gevallen van dien aard gelden. Elk synodaal besluit in een bepaald voorkomend geval is eigenlijk niets anders dan een uitspraak, hoe de algemeene regel van het kerkelijk recht in zulk een geval moet worden toegepast. De kerk en hare leden kunnen en moeten later in bijzondere zaken rekening houden met vroeger genomen beslissingen, maar deze afzonderlijke besluiten kunnen niet zonder meer op alle soortgelijke gevallen worden toegepast. Voor den welstand der kerk is het dan ook noodig, dat in de algemeene kerkenordering slechts weinig bepaald en omschreven worde, opdat het leven niet door formalisme worde gehinderd en Gods Woord zijn beslag op de harten niet verlieze. De kerkenordering moet daartoe medewerken, dat de kerken en hare leden het verstaan, dat Christus Koning is zijner kerk en dat het in de kerk in alles naar het Woord des Heeren toegaat. Het karakter van de kerkenordering is dus, dat zij de regelen aangeeft, welke op grond van het Woord Gods, in overeenstemming met de belijdenis der kerk, voor de goede orde in de kerk noodig zijn.

3. In art. 84 van de KO staat dat de kerken zich erop toeleggen de bepalingen van de kerkorde na te leven. Het zich erop toeleggen houdt in dat de kerken in gewone situaties en normale omstandigheden zich houden aan de kerkorde. Voor die situaties waarin de kerkorde niet voorziet, en dat zijn er heel wat, en bij bijzondere omstandigheden zullen de kerken handelen in de geest van de kerkorde en die situaties of omstandigheden voorleggen aan de meerdere vergaderingen om te vragen hoe zij hebben te handelen. Zie hiervoor het volgende citaat van Joh. Jansen uit zijn Korte verklaring van de KO, 1923 bij art. 86, ons

huidige art. 84: 3. *Dat de KO naarstig onderhouden moet worden: maar zij zullen naarstigheid doen om die te onderhouden, totdat anders van de Generale of Nationale Synode verordend worde. Wil dit dan zeggen, dat een kerk in geen enkele kleinigheid mag afwijken? Neen, niet alle afwijking is ordeloosheid, maar dan moet de afwijking door het profijt van die kerk geëischt, als afwijking erkend, en aan het oordeel der meerdere vergadering onderworpen worden.*

4. Ook in andere zaken hebben eerdere generale synoden uitspraken gedaan die een nadere interpretatie van een bepaald kerkordeartikel gaven. Vergelijk hiervoor de volgende uitspraak van de GS Kampen 1975, art. 2: *Wanneer een particuliere synode, ondanks betrachting van het uiterste aan ijver en nauwgezetheid, niet bij machte bleek ouderlingen naar de generale synode af te vaardigen die ook in de gelegenheid zouden zijn aan deze afvaardiging gevolg te geven en oud-ouderlingen hiervoor aanwees, met verzoek aan de generale synode, hen als wettige afgevaardigden met keurstem toe te laten, kan de generale synode zulke broeders als wettige afgevaardigden met keurstem aanvaarden, omdat hun recht daartoe niet op hun ambt maar op hun afvaardiging rust en de nood, die tot hun aanwijzing drong, voldoende was aangetoond.* Dus ondanks het feit dat art. 46 KO bepaalt dat door de particuliere synode twee predikanten en twee ouderlingen worden afgevaardigd naar de generale synode besloot GS Kampen 1975 dat in bepaalde gevallen, als de nood ertoe drong, ook oud-ouderlingen afgevaardigd mogen worden naar de generale synode.
5. Het besluit van de GS Ommen 1993 inzake het stellen van een meertal was goed omdat de geest van art. 20 - bij de gewone gang van zaken het laten kiezen door de gemeente - hierin prioriteit kreeg. Door het feit dat art. 20 KO niet voorzag in het stellen van een meertal had de generale synode het recht hierover een rechtsgeldig besluit te nemen. Wijziging van het betreffende kerkordeartikel is daarvoor niet per se nodig.
6. De Generale Synode van Leusden 1999 stelt in artikel 32 terecht dat een enkelvoudige voordracht in overeenstemming is met art. 20 van de KO en niet in strijd is met de Schrift (m.n. Hand. 1:23 en 6:6) en belijdenis (m.n. art. 31 NGB).

Artikel 51: Kerkorde artikel 23

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 56

Overwegingen:

1. Een broeder verzoekt de synode tot aanpassing van art. 23 KO. Art. 23 regelt dat ambtsdragers voor een bepaalde periode gekozen worden en daarna aftreden, tenzij het door de gemeente wenselijk geacht wordt dat zij opnieuw tot het ambt geroepen worden. Volgens deze broeder roept de Here – in de Bijbel – ambtsdragers alleen voor het leven. In dit verband spreekt hij van 'door de Here gegeven richtlijnen'. Art. 23 sluit de roeping voor het leven echter uit en gaat uit van een benoeming voor een begrensde periode. Daarom is art. 23 volgens deze broeder in strijd met de Heilige Schrift.
2. Het geschil is achtereenvolgens behandeld door de kerkenraad van Emmen, de classis Hoogeveen en de particuliere synode van Drenthe. Deze particuliere synode vond de visie van de appelland wankel onderbouwd en ook niet voorzien van 'harde' bewijzen vanuit de Bijbel. In Acta art. 56 wordt een beknopt en helder overzicht gegeven onder 'Samenvatting van het geschil'. De appelland wil nu dat de generale synode zich nadrukkelijk uitspreekt over de levenslange roeping van ambtsdragers en de uitspraak van de particuliere synode van Drenthe corrigeert. De generale synode besluit beide verzoeken niet te honoreren.
3. H. Bouwman schrijft in zijn *Gereformeerd Kerkrecht I* (1928, § 53): "Van een tijdelijk dienen lezen wij in het Nieuwe Testament niet. Evenmin wordt het dienen voor het leven als noodzakelijk aangeprezen. Wel bekomen wij den indruk, dat de ouderlingen en diakenen in den apostolischen tijd voor het leven gekozen werden. Om die reden hebben dan ook later de meeste kerken geoordeeld, dat de ambten voor het leven waren. Slechts een deel der Gereformeerde kerken, die zich vormden naar de beginselen van Calvijn, hebben om praktische redenen, om hiërarchie te voorkomen en den invloed der gemeente op de regeering der kerk te sterken, bepaald, dat de ouderlingen en diakenen voor een bepaalden tijd zouden dienen."
4. Joh. Jansen schrijft in zijn *Korte verklaring van de kerkorde* (3e druk, 1952, blz. 125) dat de bepaling van de diensttijd eigenlijk

van Calvijn afkomstig is: "Hij bepaalde, voornamelijk om de Roomse hiërarchie uit de Gereformeerde kerken te weren, in zijn Kerkenordening van 1541, en voerde deze bepaling in Genève in, dat telken jare alle ouderlingen moesten aftreden en alleen de bekwaamsten, zo zij bereidwillig waren, voor een jaar (niet voor altijd) gecontinueerd d.i. herbenoemd werden.

5. Joh. Jansen wijst er in zijn *Korte verklaring van de kerkorde* (3e druk, 1952, blz. 125/126) op dat ook de synode van Middelburg de vraag kreeg of ambt dragers levenslang moesten dienen. De synode heeft toen prof. Danaeus gevraagd om een advies te geven. Jansen geeft dit advies als volgt weer:
 1. De Schrift leert niet, dat ze "altijd in dat beroep gebleeven zijn." Verwisseling is dus geoorloofd, en, om kerkelijke tirannie te vermijden, beter dan levenslange dienst.
 2. Het is wenselijk, dat meerdere personen in de kerkelijke zaken worden ingewijd.
 3. De dienaren verliezen door het aftreden van het halve deel telkens een deel van hun aanhang en zo wordt het gevaar voor tirannie er eer minder dan meer door.
 4. In geval enigen gecontinueerd worden, wat geoorloofd is, moeten ze toch aan de gemeente ter approbatie worden voorgesteld.
Omdat de synode haar agendum niet kon afhandelen, heeft zij dit advies niet meer behandeld. Maar de bepaling betreffende de periodieke aftreding, bleef ongewijzigd.
6. Een ander argument voor het periodiek dienen vinden we in *De orde der kerk* van F.L. Bos (1950). De auteur geeft een citaat weer van de Synode van Dordrecht (1578). Deze synode kreeg de vraag *of een ouderling die zijn tijd uitgediend heeft en bereid is nog langer te dienen, de gemeente wederom mag voorgesteld worden om hem te mogen verkiezen*. De synode antwoordde: *Ja. Want de ... verwisseling der ouderlingen is daarom inzonderheid ingezet, opdat zij van de last van hun dienst mochten verlicht worden*.
7. In het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 wordt ook de kerkelijke weg genoemd. De generale synode wil zich niet in het algemeen uitspreken "over de weg waarlangs deze zaak op de tafel van de generale synode is gekomen." Want: "over het recht van revisie bestaat onvoldoende duidelijkheid en is nadere studie en besluitvorming nodig." Het is niet precies duidelijk waarom de

gevolgde kerkelijke weg mogelijk niet helemaal juist zou zijn geweest.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 56 gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan dus gebonden blijven.

Gronden:

1. Nergens in het Nieuwe Testament lezen we van een tijdelijk dienen in het bijzondere ambt. Evenmin wordt het dienen voor het leven als noodzakelijk aangewezen.
2. Om hiërarchie te voorkomen kan een beperking van de ambtstermijn als wijs worden aangemerkt.
3. Het periodieke ambt is ingevoerd om hiërarchie in de kerk te voorkomen, en omdat het goed is om, na een tijd in het ambt gediend te hebben, een periode van rust te krijgen.
4. Of de kerkelijke weg correct gevolgd is, kan door de thans zittende synode evenmin beoordeeld worden

Hoofdstuk IV EREDIENST

Artikel 52: Radio- en televisieuitzending van kerkdiensten

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

Generale Synode Ommen 1993, art. 44

Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art. 57

Generale Synode Leusden 1999, art. 65

Generale Synode Leusden 1999, art. 66

Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 95

Overwegingen:

1. GS Ommen 1993 benoemt deputaten met de opdracht om radio- en televisieuitzendingen te blijven verzorgen. Daarbij moeten deputaten er vooral voor waken dat de uitzendingen onder eigen naam en in eigen verantwoordelijkheid en in volledige vrijheid geschieden. Ook het verspreiden van preken en uitzendingen –

bij wijze van nazorg – moet geschieden onder eigen naam en in eigen verantwoordelijkheid.

2. Tot en met 31 augustus 1993 begonnen de dagelijkse televisieuitzendingen om 16.00 uur. Op 1 september 1993 veranderde dat. Vanaf die datum beginnen de uitzendingen elke dag om 7.00 uur. *Dagtelevisie* verwijst naar de uitzendingen overdag. De deputaten die GS Ommen 1993 moeten adviseren, schrijven de generale synode dat zij verwachten dat ook de kerken meer zendtijd krijgen. Zij stellen daarom voor dat nieuw te benoemen deputaten onderzoek doen naar de mogelijkheden van dagtelevisie, en hoe eventueel beschikbaar gestelde zendtijd verantwoord kan worden gebruikt. De generale synode geeft daarom de nieuwe deputaten in artikel 44 besluit 2e de opdracht “een onderzoek te doen naar de mogelijkheid van dagtelevisie en, indien deze mogelijkheid ook voor de kerkelijke zendgemachtigden bestaat, de beschikbare zendtijd verantwoord te gebruiken.”
3. GS Berkel en Rodenrijs 1996 benoemt opnieuw deputaten met de opdracht om radio- en televisieuitzendingen te blijven verzorgen. Het aspect van 'eigen verantwoordelijkheid' vinden we in deze besluittekst niet meer terug. Wel krijgen deputaten de opdracht om de gegeven en aanwezige mogelijkheden te benutten om de boodschap van het evangelie zo goed mogelijk bij de kijker en luisteraar te doen overkomen. Aan de in het kader van dagtelevisie beschikbaar gestelde zendtijd moet een zinvolle invulling gegeven worden.
4. Ook GS Leusden 1999 geeft deputaten de opdracht om radio- en televisieuitzendingen te blijven verzorgen. De opdracht van deputaten is in grote lijnen dezelfde als van de vorige deputaten. Het aspect 'eigen verantwoordelijkheid' ontbreekt weer, en opnieuw wordt onderstreept dat de boodschap van het evangelie zo goed mogelijk bij de kijker en luisteraar moet overkomen.
5. GS Leusden 1999 kreeg ook een bezwaarschrift van een broeder tegen een uitzending van een kerkdienst van de Gereformeerde Kerk te Buitenpost. Het 'amen' na de zegengroet ontbrak, een zuster verzorgde de Schriftlezingen en er werd gelezen uit Het Boek. Hij vroeg de synode uit te spreken dat uitzendingen “tot doel hebben de mensen te laten zien en horen wat er in de kerk gebeurt”. De brief wordt onontvankelijk verklaard omdat de broeder zijn bezwaren, na ze aan de kerkenraad van Buitenpost kenbaar gemaakt te hebben, niet in

de kerkelijke weg aan de classis heeft voorgelegd. Toch is het goed om scherp te stellen wat het doel van radio- en televisieuitzendingen zou moeten zijn.

6. De opdracht die GS Zuidhorn 2002/2003 aan deputaten geeft, is ongeveer gelijk aan de opdracht die de vorige deputaten kregen. Verder wordt een bezwaarschrift ontvangen van een broeder en zuster die bezwaar maken tegen het besluit van GS Leusden 1999 om het bezwaarschrift met betrekking tot een uitzending van een kerkdienst uit Buitenpost onontvankelijk te verklaren. De synode wijst dit nieuwe bezwaarschrift af. De broeder van het eerdere bezwaarschrift had inderdaad eerst naar de classis moeten gaan. De synode wijst er ook op dat de verantwoordelijkheid voor de vormgeving van een kerkdienst berust bij de betrokken kerkenraad.
7. De vraag die men voor alles moet stellen is waarom men een kerkdienst op radio of televisie zou willen uitzenden. Geen van de vier synodes geeft expliciet het doel aan, maar ze spreken alle wel van 'evangelieverkondiging via de media', of over het uitdragen van 'de boodschap van het evangelie'. Is het uitzenden van een kerkdienst een goede manier van evangeliseren? Velen vinden van wel, mits fors wordt ingegrepen in de vorm van de dienst, de inhoud en lengte van de preek.
8. De afgevaardigden zijn van oordeel dat uitzending van een kerkdienst inderdaad een middel tot evangelisatie mag zijn, mits men niet afdoet van het primaire karakter van de eredienst als een verbondsontmoeting tussen God en zijn verbondsvolk. Ook het drieledige doel van de eredienst dient te allen tijde gehandhaafd te blijven: God eren op een *Hem welbehagelijke wijze*, de toerusting van de gelovigen en bekering van de ongelovigen door middel van de verklarende en toegepaste prediking van het Woord als het *hart van de eredienst*. Wil een eredienst echt een gereformeerde eredienst blijven, dan zal men dit karakter en deze drie doelen moeten vasthouden, ongeacht of de eredienst uitgezonden wordt of niet.
9. Bij de mogelijkheden tot evangeliseren kan de uitzending van een kerkdienst een toegevoegde waarde hebben, doordat de wereld nog nadrukkelijker dan anders merkt dat Christus Zijn kerk iedere zondag vergadert, wat op zich al een getuigenis is.
10. Er zal te allen tijde voorkómen moeten worden dat participatie in 'Zendtijd voor de Kerken' leidt tot beïnvloeding door onschriftuurlijk oecumenisch streven.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle spreekt uit dat het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 44 niet wordt verworpen. De uitvoering kan echter pas plaatsvinden wanneer de kerken daartoe over de mogelijkheden beschikken.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in art. 57, van GS Leusden 1999 in de art. 65 en 66 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 95, vervallen zijn en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. Genoemde besluiten van GS Ommen 1993 zijn niet in strijd met de Schrift, de belijdenis of KO.
2. Karakter en doelstellingen van een gereformeerde eredienst dienen te worden gehandhaafd ook in geval van een opname voor uitzending.
3. De uitzending dient onder 'eigen naam', 'eigen verantwoordelijkheid' en 'eigen vrijheid' te geschieden. Dit ontbreekt in de besluitteksten van Berkel en Rodenrijs 1996, Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003.
4. De uitvoerbaarheid van uitzendingen van erediensten is afhankelijk van de medewerking van zendgemachtigden.

Artikel 53: Huwelijksformulier**Materiaal:**

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art. 65
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art. 66
- Generale Synode Leusden 1999, art. 50
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25, Besluit II Eb

Overwegingen:

1. De GS Berkel en Rodenrijs 1996 ontving een verzoek van de particuliere synode van Groningen tot redactie van het huwelijksformulier (artikel 65). Studiedeputaten eredienst hebben

in hun rapport een concept opgenomen dat ontworpen is door Zwolle-Centrum (artikel 66). Dit concept wordt niet door de synode overgenomen, maar er wordt een nieuw concept-ontwerp opgesteld.

2. De GS Leusden 1999 ontvangt een bezwaar tegen het feit dat de GS Berkel en Rodenrijs 1996 een concept-huwelijksformulier van Zwolle-Centrum bij haar overwegingen had betrokken. GS Berkel en Rodenrijs 1996 gaf in art. 66 twee gronden. 1) De studiedeputaten hadden de opdracht te inventariseren wat reeds voorhanden was. 2) Commissies hebben de bevoegdheid advies in te winnen van externe deskundigen. GS Leusden 1999 vond dat de tweede grond inderdaad geen kracht van argumentatie heeft, maar dat de eerste grond voldoende reden is om de uitspraak van GS Berkel en Rodenrijs 1996 te handhaven (art. 50).
3. Vanuit de kerken komen veel reacties op het nieuwe formulier binnen bij de deputaten. De deputaten bespreken die in hun rapport aan de GS Leusden 1999. De deputaten hebben ook een nieuw formulier ontworpen en aan de synode aangeboden. Bij de besluitvorming door de synode over dit nieuwe formulier, zijn de reacties uit de kerken aan de orde gekomen (art. 51, grond 1).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in de art. 65 en 66, en van GS Leusden 1999 in de art. 50 en 51 vervallen zijn, en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Grond:

Deze artikelen betreffen de procedurele kant van de totstandkoming van het nieuwe huwelijksformulier dat door GS Mariëberg 2005 vervallen is verklaard. Om praktische redenen zijn deze besluiten daarom niet meer van toepassing.

Artikel 54: Onderzoek Herziene Staten-vertaling (OHSV)

Materiaal:

Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, op 17 november 2007 bijeen te Zwolle, besluit om de deputaten op te dragen verder te gaan met hun arbeid inzake de HSV.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, op 17 november 2007 bijeen te Zwolle, besluit aan de instructie voor Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling toe te voegen:

- a. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de Herziene Statenvertaling (HSV) richten aan de Stichting Herziening Statenvertaling.
- b. Zij zullen ingaan op de uitnodiging van de Stichting Herziening Statenvertaling om eens een werkbijeenkomst bij te wonen, en ook zo mogelijk en wanneer dat dienstig is voor hun onderzoek aanwezig te zijn bij andere gelegenheden waartoe ze door de stichting worden uitgenodigd, zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
- c. Zij zullen daarnaast onderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het bijbellezen in gezinnen en op verenigingen. Op welke wijze zij de leesbaarheid zullen toetsen wordt aan de vrijheid van deputaten overgelaten, met dien verstande dat er geen enquêtes zullen worden gehouden onder het kerkvolk.

Hoofdstuk V OPLEIDING

Artikel 55: Onderzoek studieduur.**Materiaal:**

- Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (OtdDdW) met bijlagen met daarin het advies dat het volgend deputaatschap serieus moet onderzoeken of het mogelijk is te volstaan met de driejarige bachelorfase, aangevuld met een vierde jaar met op prediking en pastoraat gerichte colleges en studieopdrachten.
- Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld met reactie over het advies van de deputaten over de studieduur

Overwegingen:

1. In de bachelorfase komen de algemene theologische zaken aan de orde.

2. In de masteropleiding volgt een verdere verdieping in de theologische vakken, waarbij de kerkelijke inbedding een belangrijke rol speelt.
3. Deze verdieping in de theologische vakken, zoals het pastorale werk en het maken van predken enz. moet op de juiste wijze onderwezen worden.

Besluit 1:

De synode besluit met algemene stemmen, waarbij ds. De Marie als deputaat buiten stemming blijft, de deputaten op te dragen nog gedurende de looptijd van deze synode met een aanvullend rapport te komen over de lengte van de opleiding voor predikanten en daarbij ook aan te geven hoe de laatste jaren moeten worden ingevuld, om de studenten op te laten leiden tot predikant.

Besluit 2:

De synode besluit DGK Bergentheim/Bruchterveld te berichten dat de deputaten de opdracht hebben gekregen de lengte van de opleiding nog gedurende deze synode te onderzoeken, zodat deze zaak later weer aan de orde zal komen.

Artikel 56: Studiefinanciering theologische studenten

Materiaal:

- Rapport OtdDdW met bijlagen met daarin de volgende voorstellen:
 1. het voorstel Regeling voor studiefinanciering theologische studenten goedkeuren voor gebruik (bijlage a);
 2. het voorstel Aanvraagformulier financiële regeling met toelichting goedkeuren voor gebruik (bijlage b);
 3. het voorstel modelovereenkomst goedkeuren voor gebruik (bijlage c).
- Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld met reactie op de modelovereenkomst van de deputaten

Besluit:

De synode besluit met algemene stemmen, waarbij ds. De Marie als deputaat buiten stemming blijft, de deputaten op te dragen te onderzoeken welke handtekeningen conform Informatie Beheer Groep (landelijke studiefinanciering) noodzakelijk zijn voor het afsluiten van studiecontracten met studenten en hierover nog tijdens deze synode te rapporteren.

Artikel 57: Commissie begeleiding studenten.

Materiaal:

Tweede aanvullend rapport met het voorstel dat studenten die zich willen bekwamen voor het ambt van predikant gehouden zijn zich bij deze commissie aan te melden en de aanwijzingen van de begeleiders inzake hun studie op te volgen.

Overweging:

De begeleiding van studenten als aanvulling op de studie aan een theologische universiteit moet gezien worden als een vervanging van een eigen theologische opleiding.

Daarom kan die begeleiding niet vrijblijvend zijn. Studenten die zich voorbereiden op het predikantschap in De Gereformeerde Kerken moeten gehouden zijn zich bij de commissie

te melden voor begeleiding. Verder zullen zij de aanwijzingen van de commissie m.b.t. hun studie dienen op te volgen. Ook dient die begeleiding ingebed te zijn in het kerkverband, gedragen door de kerken en ook zichtbaar voor de kerken. Van die begeleiding dient aan de kerken verantwoording te worden afgelegd tijdens een volgende synode.

Besluit 1:

De synode besluit met algemene stemmen, waarbij ds. De Marie als deputaat buiten stemming blijft:

- a. een Commissie van Begeleiding in te stellen;
- b. in deze commissie in ieder geval te benoemen de predikanten P. van Gorp en S. de Marie;
- c. voor de commissie een instructie vast te stellen.

Besluit 2:

De synode besluit met algemene stemmen, waarbij ds. De Marie buiten stemming blijft, dat de deputaten de voorgestelde instructie van de begeleidingscommissie zullen aanpassen in overeenstemming met hetgeen op deze synode door de afgevaardigden naar voren is gebracht inzake structuur en gronden en dat zij de opmerkingen van de afgevaardigden over een mogelijke uitbreiding van de commissie met één of twee leden verder onderzoeken. Deze zaak zal later op de synode terugkomen.

Artikel 59: Boekenfonds

Materiaal:

Brief DGK Hasselt met het voorstel om een boekenfonds op te richten en dit te financieren door een quotum in te stellen van 1 euro per ziel.

Overwegingen:

- elke student krijgt voldoende financiële ondersteuning voor het opzetten van een eigen bibliotheek.
- er bestaat reeds een Stichting Het Theologisch Boek dat de beschikking heeft over meer dan 15.000 theologische werken.
- de theologiestudenten maken reeds gebruik van deze bibliotheek.
- een quotum is niet het geëigende middel om zo'n fonds te financieren. De broeders en zusters hebben hierin een eigen taak en verantwoordelijkheid.

Besluit:

De synode besluit met algemene stemmen het voorstel van DGK Hasselt, om een boekenfonds op te richten, af te wijzen.

Overwegingen:

- elke student krijgt voldoende financiële ondersteuning voor het opzetten van een eigen bibliotheek.
- er bestaat reeds een Stichting Het Theologisch Boek dat de beschikking heeft over meer dan 15.000 theologische werken.
- de theologiestudenten maken reeds gebruik van deze bibliotheek.
- een quotum is niet het geëigende middel om zo'n fonds te financieren. De broeders en zusters hebben hierin een eigen taak en verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk VI ZENDING EN EVANGELISATIE

Artikel 60: Zending en evangelisatie: kerkelijke activiteiten

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, art.48 – 52
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art.68
- Generale Synode Leusden 1999, art. 74
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 106

Overwegingen:

1. Het is de taak van de kerk om zich – voor zover dit in haar vermogen ligt - in te zetten tot de verbreiding van het evangelie in haar directe nabijheid (evangelisatie) en in verre streken waar het evangelie niet of nauwelijks bekend is (zending).
2. Het is de taak van de kerk haar synodebesluiten, waaraan ze gebonden is, serieus te nemen.
3. Besluiten die in het verleden genomen zijn kunnen door diepingrijpende ontwikkelingen als de recente vrijmaking met sterke reductie van omvang van het kerkverband, hun praktische toepasbaarheid verliezen.
4. Het blijft belangrijk voor de kerk de onder 1 genoemde taken voor ogen te blijven houden en zorg te blijven dragen voor een praktische uitvoering die aansluit bij de gegeven omstandigheden en mogelijkheden.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat de genoemde besluiten van GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. zending en evangelisatie, met uitzondering van besluiten in art. 50 en 52 van GS Ommen 1993, voor onbepaalde tijd worden opgeschort.

Besluit 2:

De in het vorige besluit genoemde synodebesluiten dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst, herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit de besluiten van GS Ommen 1993, art. 50 en 52, te handhaven.

Gronden:

1. Na de recente vrijmaking (2003) is de kerkelijke situatie en zijn de daaraan verbonden kerkelijke mogelijkheden tot scholing op het gebied van werk en op het terrein van evangelisatie en zending dermate gewijzigd, dat de besluiten van de betreffende synoden op dit gebied (voorlopig) niet meer relevant zijn.
2. Onder de genadige en zegenrijke leiding van de Here zou er in de toekomst een situatie kunnen ontstaan, waarin de hierboven

genoemde besluiten op onderdelen van toepassing zouden kunnen zijn.

3. In de besluiten van GS Ommen 1993, art. 50 en 52, gaat het om het destijds afwijzen van voorstellen die betrekking hadden op een praktische situatie. Deze besluiten zijn niet strijdig met Schrift of kerkorde en kunnen daarom ongewijzigd gehandhaafd blijven.

Artikel 61: Landelijke en plaatselijke interkerkelijke evangelisatie-activiteiten

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Leusden 1999, art. 75
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 108
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 109
- Emmaüscursus
- Beleidsplan 2001-2004, Stichting Evangelie & Moslims

Overwegingen:

1. GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 stellen in hun gronden: *waar anders-kerkelijke en parakerkelijke organisaties in Nederland actief zijn op missionair terrein, zijn de Gereformeerde Kerken moreel en materieel verplicht zich op de hoogte te stellen en de nodige relaties te onderhouden. Onderzoek naar missionaire ontwikkelingen buiten eigen kring is nodig om de kerken te dienen bij de uitvoering van hun eigen roeping. Daarbij mag, naar artikel 26 KO, de doelstelling van gereformeerde evangelisatie niet uit het oog verloren worden;* (GS Leusden 1999, art. 75, besluit 1, grond 5; GS Leusden 1999, art. 109, besluit 2, grond 4).
2. De kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland bepaalt in art. 26: *De evangelisatie moet erop gericht zijn dat zij die God niet kennen of van Hem en Zijn dienst vervreemd zijn, zich door belijdenis van het geloof naar de gereformeerde leer voegen bij de gemeente van Christus. De kerkenraden zullen erop toezien dat vanuit deze doelstellingen gewerkt wordt.*
3. Onderdelen van de gereformeerde leer zijn het handhaven van de volkomenheid van de Heilige Schrift tegenover dwaalleer (art. 7 NGB), de leer over de ware kerk van Christus (art. 29 NGB) en de roeping zich bij deze kerk te voegen (art. 28 NGB).

4. De achtergrond van het Amstelproject is zogenaamde kerkstichting. Bij de stichting van de kerk richt men zich geheel op niet-gelovigen. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn dat men zich wil aansluiten bij denk- en belevingswereld van niet-gelovigen, en de gereformeerde kerkorde minder relevant acht. Qua liturgie en kerkinrichting wil men “bij nul” beginnen: zich aanpassen aan de cultuur waaruit men komt.
5. Eén van de grote voorbeelden voor de benadering van het Amstelproject is de Redeemer Church van Keller in New York, waarbij vooral effectiviteit en doelgerichtheid grote invloed hebben.
6. In het Amstelproject wordt een interkerkelijke samenwerking met christelijk gereformeerden en nederlands gereformeerden in de praktijk gebracht, die zich ook laat terugvinden in het gezamenlijk toepassen van de evangelische, niet-gereformeerde alpha-cursus
7. Het Emmaüs-project (GS Zuidhorn, art.109 besluit 2i), is een interkerkelijke evangelisatiecursus, die tot stand komt door een samenwerking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt), de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Bond voor Inwendige Zending.
Deze cursus, die gezien wordt als een alternatief voor de Alphacursus, is van Engelse afkomst, maar is bewerkt door een projectteam van leden afkomstig uit de genoemde kerken. Eén en ander onder (mede-) verantwoordelijkheid van de deputaten Toerusting Evangeliserende Gemeente.
8. Deze Emmaüscursus bevat ook in de bewerkte vorm uiterst Schriftkritische passages m.b.t. Genesis 1-11. Deze gedeelten uit Gods Woord, die betrekking hebben op wat God ons leert over de schepping, de zondeval en de periode van de zondeval tot aan de zondvloed en daarna tot aan de roeping van Abraham, worden aangeduid als “oergeschiedenis”.
9. Dat de benadering van de Emmaüscursus voortkomt uit de ‘hoofdstroom van de historisch-kritische visie’ wordt nadrukkelijk onderkend door de bewerkers, zo is in de cursus zelf te lezen, maar vervolgens geaccepteerd en niet afgewezen als in strijd met Gods Woord. Er is alleen begrip voor, dat deze benadering “sommige kringleders in verlegenheid en gewetensnood brengen”. Die kunnen dan een ander gedeelte uit de cursus gebruiken om mee te beginnen.

10. GS Zuidhorn 2002/2003 heeft haar goedkeuring gegeven aan de status van het Emmaüs-project. Zij heeft in besluit 1 het beleid van de betrokken deputaten expliciet goedgekeurd. In de grond voor dit besluit geeft zij zelfs, zonder enige vorm van kritiek, aan: *de Emmaüscursus zoals die uiteindelijk gepubliceerd zal worden in Nederland, zal een verantwoorde en bruikbare cursus zijn om in een gereformeerde setting en op een gereformeerde wijze kennis te laten maken met het Woord van God en de gemeente van Jezus Christus.*
Hiermee geeft zij de Schriftkritiek in ver doorgevoerde vorm, een legitieme plaats in het uitdragen van Gods Woord niet alleen aan ongelovigen, maar ook gezien de praktijk van het gebruik van de Alpha-cursus, aan de eigen kerkleden.
11. De Stichting Evangelie & Moslims (besluit 3 GS Zuidhorn 2002/2003) bestaat sinds 1978. In deze interkerkelijke stichting participeren: de Gereformeerde Zendingsbond, de Hervormde Bond voor Inwendige Zending op G.G. (IZB), de Stichting Morgenlandzending en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. In 1991 traden de Nederlands Gereformeerde Kerken toe als vijfde participant. Vooraf aan GS Zuidhorn 2002/2003 waren er gesprekken met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) als mogelijke zesde participant. (beleidsplan 2001-2004, Stichting E&M, art. 6)
12. De visie van Evangelie & Moslims sluit aan bij die van de Wereldraad van Kerken m.b.t. zending, waarin de Woordverkondiging op de achtergrond komt te staan ten gunste van de 'nood van de wereld'. Dit wordt duidelijk in het zgn. mission statement van de Stichting E&M: "De christelijke gemeente is als gezonden gemeente geroepen om, delend in de zending van Jezus Christus in wie God zich toewendt tot een verloren wereld, in getuigenis en dienst te staan in de samenleving waarvan zij deel uitmaakt. (...) De christelijke gemeente (wordt) geroepen tot participatie in de worsteling van onze allochtone moslimse medelanders bij het zoeken naar een nieuwe identiteit in ons land. (...) Evangelie & Moslims wil gelijkwaardig, respectvol en betekenisvol contact tussen christenen en (moslim)migranten stimuleren en gemeentelieden helpen het positieve van de andere cultuur te zien." (beleidsplan 2001-2004, Stichting E&M).
13. In het rapport van de deputaten Toerusting Evangeliserende Gemeente wordt gesteld: "E&M is een zeer deskundige

organisatie geworden. DTEG heeft vertrouwen in de inhoud en structuur van E&M (zie bijlage) en DTEG vindt dat gezien het voorgaande, de schaarsheid en de specialistische kennis met hen samengewerkt kan worden." Als motivatie wordt genoemd dat "het bereiken van het groeiend aantal moslims in ons land speciale aandacht vraagt. Enkele voorbeelden hiervoor zijn dat er allereerst sprake is van grote culturele verschillen en dat moslims die tot geloof in Jezus Christus komen, vaak buiten de familie en andere sociale verbanden worden gestoten" (pag. 24 rapport).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat genoemde besluiten van GS Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. interkerkelijke evangelisatie-activiteiten vervallen zijn en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. Interkerkelijke samenwerking op het gebied van evangelisatie moet op grond van Schrift en belijdenis worden afgewezen. Hierdoor kan de kerk van Jezus Christus de waarheid van Gods Woord en de leer van de kerk niet op betrouwbare wijze uitdragen (NGB art. 7, 28, 29). Ook moet deze samenwerking op grond van art. 26 van de KO worden afgewezen.
2. De benadering in het Amstelproject past zich aan bij de mens uit de wereld. Het grote gevaar is dat men daarmee ook het evangelie aanpast, waardoor Gods Woord geen dwaasheid meer is voor de wereld (1 Kor. 2).
3. De sterke nadruk op de cultuur in het Amstelproject doet de Woordverkondiging op het tweede plan komen.
4. In het Amstelproject komt de antithese door de nagestreefde aanpassingen onder grote druk te staan.
5. In de Emmaüscursus wordt openlijk Schriftkritiek uitgedragen en door de bewerkers namens de deputaten, verdedigd. Hierdoor is het gezag van Gods Woord aangetast (Gal. 1:8., Deut. 12:32, NGB art. 5, 7, 12, 14, 15).
6. De inhoud van de Emmaüscursus verdraagt zich niet met wat de kerken hebben besloten in de leeruitspraak van GS Assen 1926, met betrekking tot de helderheid van de Schrift inzake de historiciteit en de zintuiglijke waarneembaarheid van hetgeen in de eerste hoofdstukken van Genesis staat.

7. GS Zuidhorn 2002/2003 heeft verzuimd ten aanzien van de opzet en de inhoud van het Emmaüsproject alles te weren wat in strijd is met het zuivere Woord van God (NGB art. 29).
8. In de doelstellingen van de interkerkelijke Stichting Evangelie & Moslim moet de prioriteit en de waarheid van de evangelieverkondiging wijken voor de 'dienst aan de moslim-naaste'.

Hoofdstuk VII BINNENLANDSE BETREKKINGEN

Artikel 62: Verhouding tot Christelijke Gereformeerde Kerken

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, art. 65
- Generale Synode Ommen 1993, art. 66
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, art. 83
- Generale Synode Leusden 1999, art. 83
- Generale Synode Leusden 1999, art. 86
- Generale Synode Leusden 1999, art. 88
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 57
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 61
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 123
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25

Overwegingen:

Deze zijn gelijk aan de overwegingen behorende bij het besluit van GS Mariënberg 2005, onder art. 25, II besluit, onder G. 2., handelende over eerdere besluiten met betrekking tot de verhouding tot de Christelijke Gereformeerde Kerken, zoals omschreven in de Acta van deze synode, pag. 74.

1. De Schrift is duidelijk waar het gaat om het aanwijzen en afwijzen van dwaling, en hoe de HERE wil hoe wij met hen, die volharden in dwaling, moeten omgaan in Christus' kerk. Gehoorzaamheid op dit punt staat niet op gespannen voet met ware broederliefde. (Ex. 23:2 ; 2 Petr. 2:1 ; Matt. 18:15-17; 2 Kor. 13:2 ; Rom. 16:17; 1 Cor. 5:4-13; 2 Thess. 3:6; 2 Thess. 3:14; 1 Tim. 5: 20-22; 2 Tim 3:5 ; 2 Joh. 1:10)
2. Nadat op synoden van de Gereformeerde Kerken reeds vanaf 1946 steeds de eenheid met de Christelijke Gereformeerde Kerken is gezocht, heeft GS Arnhem 1981 Schriftkritische

geluiden van voorgangers van deze kerken breed afgewezen. Tot aan GS Ommen 1993 hebben de kerken vervolgens steeds opgeroepen om de Schriftkritiek niet te tolereren, maar uit te bannen en kiezen voor de waarheid tegen de dwaling. GS Ommen spreekt wel haar teleurstelling uit over het feit dat de CGK niet heeft willen ingaan op de concrete klacht die de Gereformeerde Kerken ten aanzien van de behandeling van de opvattingen van prof. dr. B.J. Oosterhoff en prof. dr. J.P. Versteeg sedert de Generale Synode van Arnhem 1981 aan de orde gesteld hebben. Tegen beide hoogleraren zijn door de Christelijke Gereformeerde Kerken nooit kerkelijke maatregelen genomen.

3. Sinds 1994 heeft ook dr. B. Loonstra een aantal boeken gepubliceerd welke ook het schriftgezag raken, dit zijn de Geloofwaardigheid van de Bijbel (1994), de Bijbel rechtdoen 1999 en Zo goed en zo kwaad (2000) Om de Bijbel 'geloofwaardig' en dus acceptabel te maken voor de postmoderne mens moet ze niet meer in alle opzichten letterlijk worden genomen. Waar cultuurverschillen, wetenschappelijke inzichten en 'geconstateerde' tegenstrijdigheden in de Schrift het verstaan van bijbelteksten in de weg staan, dienen deze overdrachtelijk, figuurlijk, symbolisch te worden opgevat. Niet alle bijbelse boodschap hoeft te worden beschouwd als geldig voor onze tijd, zie bv. de rol van de vrouw in de brieven van Paulus. Het is aan de gemeente van nu om een eigentijdse vertaalslag te maken van Gods geboden: is het zinvol en is er een voor haar aantoonbare relatie met 'de liefde'? Hierbij is dus sprake van verregaande aanpassing van Gods Woord aan de belevings- en ervaringswereld van de mens. Het gezag van de Schrift is door deze Schriftkritische beschouwingen van Dr. Loonstra verregaand ondermijnd.
4. Op 22 mei 1997 te Bunschoten bespraken DKE van de Gereformeerde Kerken en de Christelijke Gereformeerde Kerken een nota over punten waar Loonstra's publicatie de belijdenis raakt (rapport deputaten Kerkelijke Eenheid, Leusden 1999): "De christelijke gereformeerde deputaten kunnen zich in deze nota vinden", maar willen een persoonlijke benadering om polarisatie te voorkomen. "Van gereformeerde zijde wordt erop gewezen, dat een artikel of boek een publieke zaak is. Een kwaad moet in het begin al weerstaan worden. Er moet zorg zijn voor de schapen van de kudde. Van betekenis is ook het gewicht van de

zaak: het gaat niet om accenten, maar om de belijdenis zelf. Het is zaak het gezag van de Heilige Schrift zorgvuldig te erkennen.”

5. GS Zuidhorn 2002/2003 spreekt evenwel uit dat er bij de CGK “geen aanwijzingen zijn dat Schriftkritische geluiden worden toegelaten”, maar wel moeten deputaten over de wijze van kerkelijk omgaan met publicaties die het Schriftgezag raken de komende tijd doorspreken.
6. Het besluit dat plaatselijke kerken gerechtigd zijn tot kanselruil, gecombineerde kerkdiensten en gezamenlijke avondmaalsvieringen, voordat er landelijk kerkelijke eenheid is, staat een goede wederzijdse verantwoordelijkheid voor het kerkverband in de weg. Het vertroebelt het zuivere denken over de roeping tot eenheid in de waarheid. Ook komt men daarmee op gespannen voet komt te staan met de kerkorde en de belijdenis aangaande de kerk.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat genoemde besluiten van GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de verhouding met de Christelijke Gereformeerde Kerken vervallen zijn en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. De Christelijke Gereformeerde Kerken hebben nimmer publiek de dwaalleer van de Schriftkritiek, zoals door prof. dr. B.J. Oosterhof, prof. dr. J.P. Versteeg en dr. B. Loonstra uitgedragen en verdedigd, afgewezen. Alleen dr. Loonstra is op één detail teruggekomen, zonder het wezen van zijn dwaalleer m.b.t. het Schriftgezag te herroepen.
Deze kerken hebben daarmee de oproep van GS Arnhem 1981 te kiezen vóór de waarheid en tégen de dwaling nimmer metterdaad aanvaard.
2. Uitgaan van de bede van onze Heiland om te komen tot eenheid van alle waargelovigen (Joh. 17) mag de ogen niet doen sluiten voor kerkverwoestende Schriftkritiek (Matt. 7:6; Hand. 5:17, 15:5; Tit. 3:10; 1 Kor. 11:9, 2 Joh. 1:10; NGB art. 7).
3. GS Berkel en Rodenrijs 1996, Leusden 1999, en Zuidhorn 2002/2003 spreken hun dankbaarheid uit over de groeiende toenadering, zonder dat er wordt aangetoond dat de Schriftkritische geluiden c.q. opvattingen inmiddels zijn

bestreden. Hiermee hebben deze synoden nagelaten de Christelijke Gereformeerde Kerken voor te houden wat de Schrift hierover leert.

4. Ondanks dat de Schriftkritiek door mocht gaan, waarmee de tucht niet op de rechte manier is gehanteerd (wat in strijd is met NGB art. 29), is er steeds verdere toenadering gekomen tussen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en de Christelijke Gereformeerde Kerken.
Met deze besluiten is elk kerklid en iedere kerk verantwoordelijk geworden voor de Schriftkritiek die is getolereerd binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken.
5. De kerkgrens-perforatie, die bij de Christelijke Gereformeerde Kerken wordt getolereerd, is in strijd met de gehoorzaamheid die gevraagd wordt om gevolg te geven aan de roepstem van Christus namens Zijn dienaren, om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven (NGB art. 28). Hier is de ware eenheid van de kerk in geding en ook het gezag van Christus als Heer van de kerk.
6. Ook de verhouding met de Nederlands Gereformeerde Kerken, die dwaalleer toelaten, is in strijd met Gods Woord en de belijdenis van de kerk (NGB art. 29).
7. Plaatselijke eenheid zonder landelijke eenheid leidt tot conflict met de kerkorde en met de belijdenis aangaande de kerk (NGB art. 29, 31).

Artikel 63: Interkerkelijk overlegorgaan (COGG)

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 130
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25, II besluit G en H

Overwegingen:

1. In haar beoordeling van het streven naar eenheid met andere kerkgenootschappen is de kerk gebonden aan haar geloofsbelijdenis (NGB art. 28 en 29).
2. In het Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte participeerden destijds de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Confessionele Vereniging in de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Bond in de Nederlandse Hervormde Kerk (NHK-GB), het Confessionele Gereformeerde Beraad van de

toenmalige Gereformeerde Kerk (synodaal), de Nederlands Gereformeerde Kerken en enkele leden op persoonlijke titel uit de Gereformeerde Gemeenten en de Oud-Gereformeerde Gemeenten. Haar doelstelling is contact over de kerkmuren heen.

GS Zuidhorn 2002/2003 wil de participatie gebruiken voor wegen naar kerkelijke eenheid. Daartoe had ze de volgende doelstellingen geformuleerd:

- elkaar bemoedigen en opscherpen om in onze tijd gereformeerd te zijn;
- op deze manier het onderling begrip en vertrouwen versterken, en zo
- voorkomen dat gereformeerde belijders verder uit elkaar groeien en
- zo mogelijk een basis leggen voor samensprekingen met het oog op kerkelijke eenheid.

Deze doelstellingen gaan voorbij aan de kenmerken van de ware kerk (NGB art. 29). Hiervoor zij verwezen naar de besluiten van GS Mariënberg 2005, art. 25 II besluit G en E.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat genoemde besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de verhouding interkerkelijk overleg vervallen is en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Grond:

De kerken die participeren in het interkerkelijk overleg voldoen niet aan de kenmerken van de ware kerk (NGB art. 29). Daarom dient met hen geen gemeenschap gezocht te worden.

Artikel 64: Verhouding tot Nederlands Gereformeerde Kerken

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, art. 66, besluit 5.
- Generale Synode Leusden 1999, art. 86
- Generale Synode Leusden 1999, art. 88
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 127
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 128

- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, art. 129
- Generale Synode Mariënberg 2005, art. 25, II besluit H

Overwegingen:

1. Op GS Mariënberg 2005 is samenwerking met de Nederlands Gereformeerde Kerken, zoals voorgesteld in diverse artikelen van voorgaande synoden, afgewezen vanwege de in deze kerken getolereerde Schriftkritiek, de onschriftuurlijke leringen t.a.v. avondmaal en ambten, de tolerantie m.b.t. dwaalleer, het ontbreken van binding aan de gereformeerde belijdenis en het independentisme.
2. De inhoud van de zgn. Open Brief uit 1966 is veroordeeld door de synoden van Amersfoort 1967 en Hoogeveen 1969/1970. Door deze synoden is in hun uitspraken opgekomen voor het kerkelijk gezag van de gereformeerde belijdenisgeschriften.
3. Er zijn geen nieuwe gezichtspunten waarom deze Open Brief anders beoordeeld moet worden dan door deze genoemde synodes is gedaan.
4. Verzoeken om de destijds wettig genomen besluiten te herzien moeten worden gezien in het licht van de verregaande toenadering tussen GKv en NGK
Een verzoek tot hernieuwd onderzoek naar de synode-uitspraken destijds, dient daarom niet ontvankelijk te worden verklaard.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit dat genoemde besluiten van GS Ommen 1993, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de verhouding met de Nederlands Gereformeerde Kerken vervallen zijn en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn.

Gronden:

1. In haar beoordeling van het streven naar eenheid met andere kerkgenootschappen is de kerk gebonden aan haar geloofsbelijdenis (NGB art. 28 en 29).
2. De Nederlands Gereformeerde Kerken zijn niet aan te merken als ware kerk van Jezus Christus.
3. Wat eenmaal op synodevergaderingen afgehandeld is, moet niet opnieuw aan de orde worden gesteld (art. 33, KO). De noodzaak

voor wijziging van besluiten m.b.t. de Open Brief uit 1966 was niet aangetoond.

Artikel 65: Contacten Hoge Overheid

Materiaal:

Deputatenverslag van het onderzoek naar synodebesluiten vanaf GS Ommen 1993 met daarin:

- Generale Synode Ommen 1993, hoofdstuk 8 Hoge Overheid, art. 83, 84.
- Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, hoofdstuk 8 Hoge Overheid, art. 95.
- Generale Synode Leusden 1999, hoofdstuk 9 Kerk en Overheid, art. 99-102.
- Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, hoofdstuk 11 Kerk en Overheid, art. 195.
- Generale Synode Mariënberg 2005, hoofdstuk 2 kerkregering, art. 25-i.

Overwegingen:

1. Het besluit van GS Ommen 1993, art. 83 inzake het schrijven in verband met de aanstaande behandeling van de wet gelijke behandeling is in overeenstemming met de instructie van GS Leeuwarden 1990 (Acta art.140, grond 3b). Ook inhoudelijk is dit schrijven in overeenstemming met Gods Woord en de belijdenis. Tevens raakt een dergelijke wet de wettige bescherming van de dienst van de kerk, zoals ook bedoeld in art. 27 KO.
2. Het besluit van GS Ommen 1993, art. 84 op advies van de toenmalige deputaten voor de correspondentie met de Hoge Overheid, dat de Gereformeerde Kerken zich als waarnemer zouden laten vertegenwoordigen bij het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO). Dit vooral om over een adequaat informatiekanaal te beschikken. Immers was gebleken, dat de overheid geen directe relaties onderhoudt met natuurlijke en rechtspersonen afzonderlijk, maar met overkoepelende organen, waarin personen met een gelijk belang samenwerken. Tevens zou de status van waarnemer gebruikt kunnen worden om na te gaan of deelname aan het CIO voor de kerken tot problemen zou kunnen leiden. Ook was gebleken, dat kerken niet konden deelnemen aan subcommissies van het CIO, zoals bijvoorbeeld het CIO-M (Contact in Overheidszaken-Militair), wanneer zij niet eveneens in het CIO vertegenwoordigd waren. Echter werd

hiermee het spoor verlaten, dat door GS Amersfoort-West 1967 werd gegaan. Daar bleek dat het CIO veel meer zaken omvatte dan alleen de geestelijke verzorging van militairen. De kerken besloten daarom in 1967, “dat het niet op de weg van de Gereformeerde Kerken ligt aan bedoelde werkzaamheden deel te nemen door zitting te hebben in het CIO”. Ook sprak diezelfde synode uit “dat uit geen der stukken voldoende duidelijk is welk wezenlijk belang gediend is met het toetreden tot het CIO” (Acta art. 95).

Ook GS Arnhem 1981 stond op dat standpunt. Arnhem besloot *niet te voldoen aan het verzoek van het Interkerkelijk Contact in Overheidzaken (CIO) te participeren in haar organisatie*.

Niet alleen betekent het besluit van GS Ommen 1993 een omslag in visie op het participeren in het CIO, maar ook maakt deelname aan het CIO een verruiming van de instructies van deputaten noodzakelijk (GS Ommen 1993 besluit 2.d en e).

Een verruiming, waarbij we ons afvragen of we hiermee niet op gespannen voet komen te staan met art. 27 en 30 KO. Op GS Ommen 1993 werden de instructies van deputaten inderdaad al aangepast. Door GS Berkel en Rodenrijs 1996 werd reeds het besluit genomen om zich door deputaten te doen vertegenwoordigen in het CIO (besluit 3.f). Dit besluit werd ondanks revisieverzoeken gehandhaafd door de synodes van Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003.

3. GS Berkel en Rodenrijs 1996 besloot in art. 95, besluit 2, om de naam van ‘Deputaten voor Correspondentie met de Hoge Overheid’, te veranderen in ‘Deputaten voor de relatie tussen kerk en overheid’. Als grond voor de naamswijziging werd aangegeven dat deputaten in toenemende mate te maken hebben met zaken betreffende de lagere overheden, vooral door het decentralisatiebeleid van de Hoge Overheid. Echter het is de vraag of hier geen taak en verantwoordelijkheid ligt voor de plaatselijke kerken. Zij kunnen toch na overleg en/of met advies van Deputaten voor Correspondentie met de Hoge Overheid zelf deze zaken communiceren met de lokale overheid? Deputaten Hoge Overheid geven zaken door naar de kerken welke betrekking hebben op wetgeving, die voor de kerken consequenties hebben. Tevens geven zij adviezen, richtlijnen en eventueel voorbeeldbrieven aan de plaatselijke kerken. Hierdoor spreken de kerken toch zoveel mogelijk als uit één mond en tegelijkertijd hoeft niet elke kerk opnieuw het wiel uit te vinden en

kunnen deputaten, daartoe bevoegd door de kerken, plaatselijke kerken helpen in hun correspondentie met de lokale overheid.

GS Berkel en Rodenrijs 1996 besloot in art. 95, besluit 3f dat de kerken zich door deputaten laten vertegenwoordigen in het CIO. Deelname aan het CIO houdt tevens in de gemeenschappelijke bespreking, behandeling of afdoening van zaken door de participerende kerken. Wel kan een deelnemende kerk in de notulen laten vastleggen, dat zij voor een bepaald besluit geen verantwoordelijkheid kan dragen, maar de voorzitter en secretaris van het CIO hebben tevens aangegeven, dat het niet op prijs wordt gesteld indien dit structureel het geval zou zijn, omdat zij dan steeds aan de overheid moet melden niet namens alle kerken te spreken. Tevens komen er ook onderwerpen aan de orde, die niet rechtstreeks voortvloeien uit art. 27 KO of niet zijn naar art. 30 KO.

Artikel 95 (besluit 3h en grond 4) handelt over vertegenwoordiging kerken en is reeds besproken en afgehandeld door GS Mariënberg 2005.

4. GS Leusden 1999 besluit in art. 99 (besluit 2d) de koers van Ommen 1993 en Berkel en Rodenrijs 1996 voort te zetten. Dit houdt in dat deputaten opnieuw opdracht krijgen om op wetgeving te reageren, die het belijden van de kerk en/of het leven als christen raakt.

Tevens in besluit 2f, 2i en 2l dat de kerken zich door deputaten opnieuw laten vertegenwoordigen in het CIO. En de kosten die dit met zich meebrengt. Zie hiervoor onze opmerkingen onder overwegingen 1,2 en 2.3. Art. 99, besluit 2h en art. 100 handelen over vertegenwoordiging kerken en zijn reeds besproken en afgehandeld door GS Mariënberg 2005. Toch hebben we gemeend het materiaal onder GS Leusden 1999, art. 100 en onder GS Zuidhorn 2002/2003, art. 195, besluit 4 en 5, nog eens op te moeten nemen, omdat het bij GS Mariënberg 2005 ging over 'vertegenwoordiging kerken' en omdat het hier behandeld wordt onder de instructies voor deputaten 'Kerk en Overheid'. Vanuit verschillende invalshoeken komen we dus met deze zaak in aanraking.

In de besluiten 2j en 2k krijgen deputaten opdracht om onderzoek te doen naar de geeste-lijke verzorging in justitiële inrichtingen en instellingen van gezondheidszorg. En naar de plaats en betekenis van het kerkelijk huwelijk i.v.m. de verschuivingen op dit punt in de maatschappij. Deze opdrachten

vloeien voor een deel voort uit de toetreding tot het CIO en de veranderde visie op wat kerkelijke zaken zijn (art. 30 KO).

Art. 101 (GS Leusden 1999) meldt dat besloten wordt dat er een appèl naar de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal worden verzonden inzake de wetsvoorstellen betreffende abortus provocatus en euthanasie. Hoewel de inhoud van dit schrijven voluit Schriftuurlijk is, vragen we ons af of dit besluit wel in overeenstemming is met art. 27 en 30 KO. Waar is het eind, wanneer de kerk zich met zulke (op zich overigens zeer belangrijke zaken) gaat bezighouden.

Art.102 (GS Leusden 1999) meldt de overweging van deputaten om naar aanleiding van contacten met het CIO en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een soort landelijk kerkelijk bureau op te zetten. Tevens een brief van de kerk te Mussel om aan de overweging van deputaten geen gevolg te geven. Gelukkig besloot de synode geen gevolg te geven aan de overweging van deputaten, al is dit besluit op slechts praktische gronden gebaseerd.

5. GS Zuidhorn 2002/2003 wijst het verzoek van de Geref. Kerk te Voorthuizen-Barneveld af, om ons als kerk aan te sluiten bij het besluit van de CGK om art. 70 KO (kerkelijke bevestiging huwelijken) te wijzigen. Ook de gronden bij dit besluit geven duidelijk aan waarom de kerk aan genoemd verzoek niet kan voldoen. Hiermee kunnen we van harte instemmen.

Tevens wordt het verzoek van br. Bakker te Hoek, waarin hij verzoekt om van de overheid het recht terug te vragen om als kerken huwelijksluitingen opnieuw te voltrekken, afgewezen. Met de gronden bij deze afwijzing kunnen we van harte instemmen. Immers, het is nog steeds mogelijk om huwelijken tussen een man en een vrouw, zoals Gods Woord ons dat voorhoudt, te sluiten en kerkelijk te bevestigen. Ook verplicht art.70 KO niet om ieder huwelijk, dat de overheid sluit, kerkelijk te bevestigen. Tenslotte geeft de verwijzing in art. 70 KO naar het huwelijksformulier duidelijk genoeg aan dat Gods Woord onder een huwelijk verstaat de unieke levensverbintenis van één man met één vrouw.

Art. 195, materiaal 4-6 en besluit 4, 5, 6h handelen over vertegenwoordiging kerken en zijn reeds besproken en afgehandeld door GS Mariënberg 2005.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat zij de besluiten genomen op de navolgende generale synoden handhaaft en dat de kerken daaraan gebonden zijn:

- (1) GS Ommen 1993, art. 83, 84 besluit 1 en 2abcfehg.
- (2) GS Leusden 1999, art. 99, besluit 2abcgekjm en art. 102.
- (3) GS Zuidhorn 2002/2003, art. 195, besluit 1, 2 en 3.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 17 november 2007 te Zwolle, spreekt uit, dat zij de besluiten genomen op de navolgende generale synoden voor vervallen verklaart en dat de kerken daaraan dus niet meer gebonden zijn:

- (1) GS Ommen 1993, art. 84, besluit 2d, 3 en 4.
- (2) GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 95, besluit 2, 3d, f, i.
- (3) GS Leusden 1999, art. 99, besluit 2dfhijkl, art. 101.
- (4) GS Zuidhorn 2002/2003, art. 195, besluit 4, 5 en 6.

Gronden:

- 1.1. - Het verzenden van een brief inzake de behandeling van de Wet Gelijke Behandeling was in overeenstemming met de opdracht van deputaten (instructie besluit 2c). Deze zaak had te maken met de onbelemmerde voortgang van c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (art. 83 GS Ommen 1993).
 - Besluit 1 is in overeenstemming met de instructies van GS Leeuwarden 1990 en wijkt niet af van Schrift of KO (art. 84 GS Ommen 1993).
 - Besluit 2abcfehg is in overeenstemming met de instructies van GS Leeuwarden 1990 en wijkt niet af van Schrift of KO (art. 84 GS Ommen 1993).
 - Slechts besluit 2e is toegevoegd in vergelijking met GS Leeuwarden 1990, omdat de overheid niet meer zelfstandig met de kerken communiceert. Daarom zullen de kerken zelf alert moeten zijn op wetgeving van de overheid die de kerken aangaat.
- 1.2. - Deze besluiten vloeien voort uit de gegeven instructie van deputaten en/of zijn niet in strijd met Schrift of KO.
 - Het besluit in art. 102 wijkt niet af van Schrift en/of KO (GS Leusden 1999).

- 1.3. - In besluit 1, art. 195 wordt aan deputaten decharge verleend. Ze hebben de hun opgedragen taak vervuld zoals van hen verwacht mocht worden.
- Besluit 2, art. 195 is niet in strijd met Schrift of KO. Ook geven de gronden bij dit besluit duidelijk aan waarom niet aan het verzoek werd voldaan.
 - Besluit 3, art. 195 is niet in strijd met Schrift of KO. De gronden bij dit besluit geven duidelijk onderbouwing van het besluit vanuit de KO en het huwelijksformulier.
- 2.1 - Besluit 2d, art. 84 Ommen 1993 bevat nieuwe instructies en wijkt af van art. 27 KO, zoals die al vele decennia in de Gereformeerde Kerken heeft gegolden.
- Art. 27 KO geeft de mogelijkheden en de grenzen aan inzake het reageren door de kerken op maatregelen, door de overheid genomen of te nemen, die de onbelemmerde voortgang en de wettige bescherming van de kerkdienst raken.
 - Tevens komt instructie 2d in strijd met art. 30 KO, dat zegt dat kerkelijke vergadering-en slechts kerkelijke zaken mogen behandelen en dat op kerkelijke wijze.
 - Hetgeen door besluit 2c wordt beperkt, wordt door besluit 2d verruimd, waardoor deze beide instructies geen consistent beleid verwoorden.
 - De verruiming van de instructies met besluit 2d maakt het mogelijk, dat allerlei maatschappelijke en politieke onderwerpen die bij het CIO binnenkomen ook op de kerkelijke agenda een plaats krijgen, temeer daar deze twee instructies zo ruim geformuleerd zijn. Het gaat immers dan niet meer om de 'onbelemmerde voortgang' of om de 'wettige bescherming' van de dienst van de kerk, maar om 'wetgeving die het belijden van de kerk' of 'het leven als christen raakt'.
 - Besluit 3, art. 84 Ommen 1993 verlaat de koers van Amersfoort-West 1967 en Arnhem 1981 ten aanzien van deelname aan het CIO.
 - In de gronden bij dit belangrijke besluit wordt niet aangetoond, welk wezenlijk belang er gediend is met het toetreden tot het CIO. Ook werd niet aangetoond dat het standpunt van voorgaande synodes in deze zaak onjuist zou zijn. Met name GS Amersfoort-West 1967 sprak uit, dat het niet op de weg van de Gereformeerde Kerken ligt aan bedoelde werkzaamheden deel te nemen door zitting te hebben in het CIO.

- Besluit 4, art. 84 Ommen 1993 heeft de weg gebaad en geopend voor het verruimen van de instructies van deputaten, zodat de kerken op wetgeving, die niet rechtstreeks art. 27 KO raakt, toch kunnen reageren, waardoor de kerk handelt tegen art. 27 en 30 KO.

2.2 - Besluit 2, art. 95 GS Berkel en Rodenrijs 1996 is gekoppeld aan besluit 3i, waar de naamsverandering wordt gekoppeld aan de decentralisatie van de overheid en met als gevolg daarvan de verruiming van de instructies van deputaten. Beide hangen nauw samen. Maar deze besluiten zijn onnodig, zoals reeds aangegeven in overwegingen (overweging 3) en zijn in strijd met art. 30 KO, waar gezegd wordt dat meerdere vergaderingen slechts zaken mogen behandelen, die in de mindere vergadering niet afgehandeld konden worden. Wanneer deputaten informatie en advies geven aan de plaatselijke kerken, kunnen die mindere vergaderingen zelf de betreffende zaken behandelen en afhandelen zoals de kerkorde aangeeft, dit vooral ook om centralisatie en machtsvorming van bovenaf te voorkomen en het hoogste gezag bij de plaatselijke kerken te laten liggen, waar zij ook hoort.

Besluit 3, art. 95 GS Berkel en Rodenrijs 1996, punt d is in strijd met art. 27 en 30 KO, zoals ook reeds aangegeven onder grond 2.1

Besluit 3, art. 95 GS Berkel en Rodenrijs 1996, punt f bevat het besluit om de status van waarnemer om te zetten in toetreding van de Gereformeerde Kerken tot het CIO Dit besluit kan bij de overheid de indruk wekken dat er een geloofseenheid bestaat tussen de deelnemende kerken binnen het CIO, ook al wordt dit door de Gereformeerde Kerken niet zo gezien.

- Uit de gronden blijkt onvoldoende welk wezenlijk belang gediend is met het toetreden tot het CIO.

- Bovendien is niet gebleken, dat de kerken, zonder dat de kerken zich aansluiten bij het CIO, zich niet rechtstreeks tot de overheid kunnen wenden ten aanzien van kerkelijk belangrijke zaken.

- Het CIO is niet slechts een orgaan dat informatie van overheidswege doorzendt aan de kerken, maar zij bespreekt, behandelt en neemt besluiten door middel van de participerende kerken over zaken, gelegen op het terrein van kerk en overheid daartoe door een of meer kerken ingebracht, hetzij

door het CIO zelf ter hand genomen, hetzij door de overheid bij haar aanhangig gemaakt. Hierdoor raak je als kerk betrokken bij zaken, die geen kerkelijke zaken zijn.

- Het CIO telt 17 kerkgenootschappen als deelnemers. Het varieert van rooms, evangelisch en remonstrants tot joods en gereformeerd. Het lijkt onmogelijk om in de vele aan de orde zijnde zaken een gezamenlijk standpunt jegens de overheid in te nemen.

- In grond 3d wordt wel gezegd, dat een besluit van het CIO niet bindend is voor een participerende kerk, als deze kenbaar maakt dat zij het niet eens is met het genomen besluit. Toch lezen we in het rapport dat secretaris P. Deddens namens deputaten aan GS Ommen 1993 schreef, dat in het gesprek dat ze met de voorzitter en de secretaris van het CIO hadden, het door hen niet op prijs wordt gesteld, wanneer participerende kerken structureel een afwijkend standpunt in zouden nemen, omdat ze dan steeds aan de overheid zouden moeten melden, niet namens alle deel-nemende kerken te spreken. Het is dus niet helemaal juist wat in grond 3d wordt gezegd.

- Besluit 3h en de daarbij behorende grond 4 handelt over vertegenwoordiging kerken en is reeds besproken en afgehandeld door GS Mariënberg 2005.

2.3 - Besluit 2d, art. 99 GS Leusden 1999 is in strijd met art. 27 en 30 KO. Deze instructie gaat ver buiten de bedoeling van art. 27 KO en is geen kerkelijke zaak naar art. 30 KO.

- Besluit 2f, 2h en 2l, art. 99 GS Leusden 1999: zie de gronden bij 2.2.

- Besluit 2j, art. 99 GS Leusden 1999 vloeit voort uit deelname aan het CIO. Deelname is ook slechts mogelijk voor CIO leden.

- Het besluit uit art 101 GS Leusden 1999 wijzen we, hoewel inhoudelijk Schriftuur-lijk, toch af als in strijd met art 30 KO, dat zegt dat kerkelijke vergaderingen slechts kerkelijke zaken mogen behandelen. Een appèl op de overheid inzake abortus provocatus en euthanasie is wel een taak voor organisaties en ook vanuit het ambt aller gelovigen ligt hier een taak, maar niet voor kerkelijke organisaties.

2.4 - De besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de bezwaren over vertegenwoordiging kerken is reeds besproken en afgehandeld door GS Mariënberg 2005.

- Het besluit om het deputaatschap uit te breiden van 5 naar 7, vanwege de noodzakelijke deskundigheid op allerlei terrein is een gevolg van instructie 2d, art. 84 van GS Ommen 1993 en van de deelname aan het CIO en is in strijd met art. 27 en 30 KO.
- De instructies d, f, h, k in besluit 6 van art. 195 van GS Zuidhorn 2002/2003 zijn in strijd met Gods Woord en/of de belijdenis en/of de KO.

Artikel 67: Conceptbrief aan de Hersteld Hervormde Kerk (HHK)

Materiaal:

Voorstel moderamen

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om de appellerende brief zoals door het moderamen is voorgesteld met een bijlage te sturen aan de Hersteld Hervormde Kerk.

Grond:

Door de Hersteld Hervormde Kerk is door niet mee te gaan met de fusie van de PKN in 2004 een duidelijk signaal afgegeven van herstel in de goede richting.

Toenadering om tot eenheid te komen is echter pas mogelijk als er eenzelfde fundament is van Schrift, gereformeerde belijdenis en gereformeerde kerkorde

Met dit appèl wordt beoogd de nodige reformatie van dat fundament te bevorderen.

Artikel 72: Voorstel om onderzoek naar steun voor de gereformeerden op Sri Lanka

Materiaal:

Verzoek met bijlagen van de classis Noord-Oost.

Verzoek: De classis Noord-Oost verzoekt de GS Zwolle 2007 om het deputaatschap voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken een onderzoek te laten instellen naar de situatie in Sri Lanka, om vast te stellen welke behoeften er leven m.b.t. het kerk zijn dan wel kerk kunnen zijn. Voorts om dit deputaatschap de opdracht te geven aanbevelingen te doen zodat na de volgende synode eventueel praktische hulp geboden kan worden.

Overwegingen:

1. De Sri Lankaanse Gereformeerde Kerk (LRC) ontstond nadat kerkleden zich vanwege de onschriftuurlijke liberale visie in de Nederlands Gereformeerde Kerk (Dutch Reformed Church) van Sri Lanka afscheidten van deze kerk. Door interne strijd om het behoud van de kerk bleven er slechts een aantal gezinnen over met één ouderling. Zij wonen op grote afstand van elkaar.
2. Vanwege het ontbreken van de ambten is het moeilijk te blijven spreken van een kerk.
3. Vanuit de Gereformeerde Kerken in Australië (FRCA) wordt door de kerk van Byford financiële ondersteuning gegeven.
4. De gereformeerden in Sri Lanka hebben behoefte aan geestelijke en financiële ondersteuning.
5. Van de kant van de ex-ouderling is inzicht in de kerkelijke situatie in Nederland en sympathie geuit m.b.t. de recente vrijmaking.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit dat de Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK) onderzoek zullen instellen naar de wenselijkheid en mogelijkheid om de gereformeerde broeders en zusters in Sri Lanka (formeel de Lanka Reformed Church genoemd) te ondersteunen in hun dienst aan de Here.

Gronden:

1. Het is de plicht van de kerk broeders en zusters in nood te ondersteunen (de collecte voor Jeruzalem, 1 Kor.16)
2. De gereformeerde broeders hebben bij monde van br. Praha de Silva De Gereformeerde Kerken in Nederland gevraagd om geestelijke en financiële ondersteuning.

Artikel 78: Rapporten Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken

Materiaal:

Rapporten Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK).

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit dat:

1. De aanbevelingen van de deputaten in de nieuwe instructies zullen worden verwerkt.

2. Wat betreft Sri Lanka heeft de synode reeds eerder een besluit tot een onderzoek genomen.
3. De aanbevelingen in het aanvullend rapport worden als volgt aangepast:
 1. Richting de Canadese Gereformeerde kerken (CANRC) niet alleen haar diepe teleurstelling uit te spreken over de genomen besluiten richting GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid inzake het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CANRC zelf. De CANRC op te roepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer van de Kerk, en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat, ook in de kerkelijke contacten.
 2. De kerken van de CANRC te waarschuwen Schrift en belijdenis voor leer en leven voluit te blijven erkennen als de waarheid (de Schrift) en het naspreken van de waarheid (de belijdenis). Niet toe te geven aan een hermeneutiek en Schriftkritiek die steeds meer rekening houdt met de huidige omstandigheden. Tevens volledig recht te doen aan de KO en haar niet te laten oprekken voor eigenwillige vrijheid.
 3. Pas als de CANRC haar beschuldiging van scheurmakerij weggenomen heeft, zullen de deputaten nieuwe pogingen ondernemen om een zusterkerkrelatie aan te gaan met de CANRC.
 4. De deputaten op te dragen de ontwikkelingen met betrekking tot de CANRC te blijven volgen.

Hoofdstuk IX APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN

Artikel 81: Appèlzaak kerkgrenzen

Materiaal:

- Brief br. J. Sebens met appèl tegen besluit van de classis Zuid-West, dd. 26 mei 2006. Daarin maakt hij bezwaar tegen het besluit van de classis Zuid-West, dat stelt dat *de kerkenraden zich dienen te conformeren aan de vastgestelde kerkgrenzen* met een beroep op het besluit van de Generale Synode van 1892.
- Aanvullende verklaring van br. Sebens.
- Antwoord classis Zuid-West op bezwaarschrift br. Sebens.

- Rapport Deputaten Behandeling Bezwaarschriften.

Overwegingen:

Na de vrijmaking in 2003 waren er slechts enkele geïnstitueerde kerken waardoor bindende afspraken over grenzen nog niet noodzakelijk waren.

- "de kerkeraad van zulk een kerk (bedoeld is een naburige kerk) kan geen leden hebben buiten de grenzen van haar plaatselijken kring, gelijk geen kerkeraad dat kan hebben, daar dan ten slotte alle toezicht onmogelijk zou worden. (...) Dat dus wie buiten die grenzen woont niet onder hen kan ressorteeren, en dat het niet zou aangaan, hieromtrent voor iemand eene uitzondering te maken" (Rutgers, F.L. *Kerkelijke adviezen* II Hoofdstuk 209, vraag 349)
- "Op Schriffuurlijke gronden is in Gereformeerde kerken altijd aangenomen, dat iedere kerk hare vaste grenzen moet hebben, zoodat binnen die grenzen ieder gemeentelid tot die kerk behoort. Bij de kerkelijke vereeniging van 1892 is hierop eene uitzondering gemaakt" (Rutgers, F.L. *Kerkelijke adviezen* II Hoofdstuk 209, vraag 350).
- "Wanneer een kerk, die vroeger bij een naburige kerk inwoonde, zelfstandig wordt, komen dan hare leden door attestatie van de vroegere kerk, waar ze inwoonden, of door overschrijving op het nieuwe lidmatenboek? " Antwoord:" Toen nu kort geleden te X weer eene eigen Geref kerk optrad, had m. i. de kerkeraad van Y alle leden, die binnen de grenzen der kerk van X woonden, uit zijne boeken moeten overschrijven in een nieuw boek, en dit aan den nieuwen kerkeraad van X geven." (Rutgers, F.L. *Kerkelijke adviezen* II Hoofdstuk 212, vraag 353).

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om niet te voldoen aan het verzoek van br. J. Sebens om de besluiten van de classis Zuid-West en in navolging daarvan van de kerk van Zwolle af te wijzen.

Gronden:

1. De uitspraak over kerkgrenzen uit 1892 is genomen in een zeer bijzondere situatie, namelijk samenvoeging van twee kerkverbanden met een verschillende historie. Die situatie is niet

- gelijk aan onze huidige situatie, waarin leden van hetzelfde kerkverband zich vrijmaken en een nieuw kerkverband vormen.
2. Een classis heeft het recht haar besluiten te reviseren als daar door een kerk van de classis om gevraagd wordt.
 3. Uit de notulen van de classis blijkt niet dat de status van de betreffende leden volledig veranderd is in de loop van de verschillende classisvergaderingen.

Artikel 82: Revisieverzoek inzake de afvaardiging naar generale synoden

Materiaal:

Revisieverzoek art. 20, besluit 10 van de Acta van GS Mariëberg 2005 van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het bovengenoemde revisieverzoek niet ontvankelijk te verklaren.

Gronden:

1. In de bespreking aan het einde van art. 20 (Acta van de GS te Mariëberg 2005) worden de argumenten uit de beide rapporten kort weergegeven.
2. In grond 5 duidelijk wordt duidelijk gesteld dat de KO daarbij uitgaat van het gelijkheids-beginsel, eenzelfde aantal afvaardigden per classis.
3. De commissie heeft aangegeven dat bij een ongelijke verdeling de kans bestaat dat de ene classis over de ander kan gaan heersen. Dit moet voorkomen worden.
4. Het besluit zoals verwoord in art. 20 Acta GS Mariëberg 2005 gaat niet in tegen Schrift, belijdenis en KO.
5. Er zijn geen nieuwe argumenten aangevoerd om het genomen besluit te herzien (art. 33 KO).

Artikel 83: Revisieverzoek van DGK Bergentheim/ Bruchterveld e.o inzake art. 18 van de Acta GS Mariëberg 2005

Materiaal:

Revisieverzoek van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. inzake art. 18 betreffende het kerkblad De Bazuin De kerkenraad van DGKerk Bergentheim/Bruchterveld e.o. verzoekt de synode uit te spreken

- a. het besluit in art. 18 GS Mariënberg (2005) uit het midden van de kerken weg te nemen.
- b. de redactie te verzoeken om te zien naar een andere vorm van uitgeven en beheer.

Constatering:

De zaak van art. 30 KO is op de vorige synode uitgebreid aan de orde geweest. Toen werd door de vergadering geconcludeerd dat het uitgeven van een kerkblad door de kerken niet in strijd is met art. 30 KO wanneer de hand gehouden wordt aan de 'Regeling Landelijk Kerkblad'.

Het leven is één, dat betekent dat het dienen van God het hele leven omvat. Over maatschappelijke, culturele en politieke onderwerpen moet kerkelijk geschreven worden, waarbij de onderwerpen worden belicht vanuit Schrift en belijdenis.

De wenselijkheid van het blokabonnement (blad komt voor iedereen beschikbaar) en het instellen van deputaten-curatoren (koersbewaking blijft een vereiste) zijn op de GS Mariënberg eveneens reeds uitgebreid aan de orde geweest.

Het blokabonnement van het landelijk kerkblad is intussen door alle kerkenraden, behalve die van Bergentheim/Bruchterveld e.o. aanvaard en ingevoerd.

Overwegingen:

De kerkenraad is de eerst verantwoordelijke voor het onderwijs aan de broeders en zusters. Dit is een moeilijke taak waarbij elke steun en hulp vanuit het kerkverband, in dit geval de gezamenlijke kerken, toch moet worden toegejuicht.

Het instellen van een landelijk kerkblad via een blokabonnement (de verspreiding) is geen kerkelijke zaak naar de bedoeling van art. 30 KO.

De methode van verspreiding moet los gezien worden van art. 30 KO.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit het revisieverzoek van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. inzake art. 18 GS Mariënberg 2005 niet ontvankelijk te verklaren.

Gronden:

1. Een verzoek om revisie van een besluit, dat in de kerken algemene aanvaarding heeft gevonden, moet wel met zeer

klemmende redenen worden aangedrongen en er blijk van geven, dat de indiener zich ernstig rekenschap heeft gegeven van alle argumenten, waarmee dat besluit werd gemotiveerd c.q. verdedigd (Kampen 1975, art. 110).

2. Er zijn in het revisieverzoek geen zeer klemmende redenen aangevoerd, die niet reeds op de synode van Mariënberg aan de orde geweest zijn.

De zaak van art. 30 KO is op de vorige synode uitgebreid aan de orde geweest. Toen werd door de vergadering geconcludeerd dat het uitgeven van een kerkblad door de kerken niet in strijd is met art. 30 KO wanneer de hand gehouden wordt aan de 'Regeling Landelijk Kerkblad'. Daarbij werd concluderend opgemerkt: dit houdt wel in dat ook over maatschappelijke, culturele en politieke onderwerpen kerkelijk geschreven moet worden, waarbij de onderwerpen worden belicht vanuit Schrift en belijdenis.

3. De bezwaren tegen het blokabonnement bevatten geen nieuwe zeer klemmende argumenten; bovendien blijken ze door de indiener in samenhang te worden gebracht met zijn visie op art. 30.

4. Ook het bezwaar tegen de instelling van de deputaten curatoren bevat geen nieuwe zeer klemmende argumenten.

Artikel 84: Revisieverzoek van DGK Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake afvaardiging naar synode Mariënberg

Materiaal:

Revisieverzoek art 3 Acta GS Mariënberg 2005 van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o.

Overweging:

Na de reformatie moeten de kerken het kerkverband weer handen en voeten geven. Dat heeft tijd nodig. In de periode voor GS Mariënberg 2005 moest alles nog zijn duidelijke vorm krijgen. In het revisieverzoek van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. komt nog eens duidelijk naar voren hoe belangrijk het is dat de kerken duidelijkheid verkrijgen over kerkelijke procedures en processen.

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit het revisieverzoek van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. inzake art. 3 GS Mariënberg 2005 niet ontvankelijk te verklaren.

Gronden:

Het betreft een zaak die niet op de synode zelf heeft gediend. Daarom is hiervoor geen revisieverzoek mogelijk.

In feite betreft het een besluit dat de classis Noord-Oost had genomen op verzoek van de roepende kerk, voordat de synode van Mariëberg werd geconstitueerd. Een eventueel bezwaar over deze zaak zou zich dan ook moeten richten tegen dat besluit van de classis N-O.

Artikel 85: Revisieverzoek van DGK Bergentheim /Bruchterveld e.o. inzake onjuistheden en onzorgvuldigheden in Acta GS Mariëberg 2005**Materiaal:**

Revisieverzoek onjuistheden en onzorgvuldigheden in Acta GS Mariëberg 2005 van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. .

Schriftelijk rapport van de commissie 'Acta'.

Constateringen:

1. Uit het revisieverzoek blijkt dat de kerkenraad van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. serieus werk heeft gemaakt van de beoordeling van de Acta van de GS Mariëberg 2005. Deze beoordeling heeft o.a. aan het licht gebracht dat de opmaak van deze Acta niet vlekkeloos is te noemen.
2. In het revisieverzoek staan veel zaken die niet in dit revisieverzoek thuishoren, omdat bedoelde punten geen betrekking hebben op onjuistheden in de Acta, maar op tekstuele onjuistheden in de besluiten/handelingen van de synode.
3. De vertrouwelijke Acta van GS Mariëberg 2005 beslaan slechts één A-4 bladzijde die aan alle kerken gestuurd is.

Overwegingen:

1. De Acta worden gedurende de loop van een synode opgesteld, gecontroleerd en vervolgens vastgesteld door de synode zelf. Alleen de tekst van de laatste zitting, de zogenaamde "slotzitting", wordt door het moderamen vastgesteld.
2. Aan deze Acta is, buiten gegronde bezwaren tegen genomen besluiten in de Acta vermeld, niets meer te veranderen.
3. De regeling voorziet terecht niet in de mogelijkheid van beroep op de volgende synode. DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o.

heeft op dit punt geen bezwaar of voorstel voor wijziging ingediend.

4. De synode zal bij het vaststellen van de Acta van deze synode lering dienen te trekken uit hetgeen door de kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. naar voren is gebracht, omdat de Acta van een generale synode een officieel document van de kerken is waarmee ook naar buiten getreden wordt. De kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. komt daarom o.i. ook dank toe voor zijn serieuze werk in dezen.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit het revisieverzoek van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. inzake onjuistheden en onzorgvuldigheden in de Acta van de GS Mariënberg 2005 niet ontvankelijk te verklaren voor wat betreft de aangegeven correcties. Kerkenraden en kerkleden kunnen deze zelf aanbrengen indien zij dit nodig achten.

Grond:

Een volgende generale synode is niet competent buiten gegronde bezwaren tegen genomen besluiten, de Acta van een vorige synode (nader) vast te stellen (zie regeling Synode II.1 + VII.2).

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit het revisieverzoek van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. inzake onjuistheden en onzorgvuldigheden in de Acta van de GS Mariënberg 2005 ontvankelijk te verklaren wat betreft de vragen die daarin gesteld worden.

Wat betreft de vragen van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. wordt met algemene stemmen besloten dit stuk ontvankelijk te verklaren.

De synode zal via het moderamen de kerk van Bergentheim/Bruchterveld e.o. antwoorden op de gestelde vragen.

Het is duidelijk dat het opstarten van een kerkverband en het organiseren van een synode en de daaruit voortvloeiende zaken de nodige aandacht behoeft.

Artikel 87: Verzoek van de kerkenraad van DGK te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake nietigverklaring van art. 22.4 van de Acta van de GS Mariënberg 2005

Materiaal:

- Verzoek van de kerkenraad van DGK Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake nietigverklaring van art. 22.4 van de Acta van GS Mariënberg 2005.
- Synodecommissierapport.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het verzoek ontvankelijk te verklaren.

Grond:

Het verzoek heeft betrekking op de rechtsgang.

Overwegingen:

1. De Landelijke Vergadering van 15 mei 2004 nam het volgende voorlopige besluit: *Mocht een gemeente in oprichting na verloop van tijd niet in staat zijn om de ambten in te stellen vanwege een stagnerende groei, zal het gewenst zijn dat de leden van een dergelijke gemeente zich als inwonende leden gaan stellen onder opzicht en tucht van de dichtstbijzijnde geïnstitueerde kerk.*
2. De synode van Mariënberg 2005 heeft zich beziggehouden met het definitief vaststellen van de voorlopige besluiten van de landelijke vergaderingen van het kerkverband in oprichting, art. 22. Onder punt 4 gaat het dan over het hanteren van art. 39 van de kerkorde.
De synode gaf bedoeld besluit van de Landelijke Vergadering als volgt weer: *Deze vergadering besloot ten aanzien van (nog) niet-geïnstitueerde gemeenten dat deze na verloop van enige tijd zich onder de zorg van de naburige geïnstitueerde gemeente zullen (laten) stellen.*
Zij besloot dat het genoemde besluit van de landelijke vergadering van het kerkverband i.o. in zoverre van kracht blijft dat art. 39 dient te worden uitgevoerd
3. De kerkenraad spreekt als zijn oordeel uit dat de synode het besluit van de vergadering van het kerkverband onjuist heeft weergegeven en er vervolgens ten onrechte een synodebesluit

van heeft gemaakt. Inhoudelijk verschilt deze weergave wezenlijk van het werkelijke besluit van de landelijke vergadering. Verder is hij van oordeel dat dit besluit de art. 38 en 39 van de KO, zoals de synode die handhaafde in het besluit met betrekking tot de aanpassing van de kerkorde, buiten werking stelt.

Uit dit verzoek blijkt misverstand en misvatting over het gewraakte synodebesluit. Inderdaad gaf de synode geen letterlijk citaat. Immers, de woorden *niet in staat zijn om de ambten in te stellen vanwege een stagnerende groei* zijn weggelaten.

De Landelijke Vergadering gaf met die woorden slechts één oorzaak aan voor het feit dat de ambten niet kunnen worden ingesteld. De synode liet die ene oorzaak weg om ruimte te geven voor meer oorzaken. Er zijn immers meer redenen waarom er geen kerkenraad kan zijn en de gemeente niet kan worden geïnstitueerd. Zo is naast een stagnerende groei bijvoorbeeld ook te noemen de geografische afstanden en het ontbreken van geschikte kandidaten voor de ambten. In de geschiedenis van het kerkverband van de Gereformeerde Kerken zijn deze redenen ook al gehanteerd. Een nog klemmender reden is dat er geen vrede en eenheid is in de gemeente.

4. Bij de bewering dat in grond 4 het synodebesluit in strijd is met art. 1, 30, 36, 38, 39 en 83 van de KO en met art. 30 van de NGB ontbreekt het bewijs. Dat de synode in haar besluit art. 38 van de kerkorde niet noemt, betekent uiteraard in geen geval dat zij dat artikel daarmee heeft afgeschaft. Haar besluit staat in de serie van besluiten over de kerkregering. In de voorgaande artikelen 20 en 21 heeft de synode de aanpassing van de kerkorde aan de nieuwe situatie geregeld en daarbij zijn de artikelen 38 en 39 onverkort gehandhaafd. De kerkenraad noemt dit zelf ook in zijn revisieverzoek. Het getuigt dan ook niet van vertrouwen in het werk van de synode te beweren dat zij zichzelf op deze wijze zo pertinent zou tegenspreken.
5. Het is nodig, alvorens met een revisieverzoek te komen, goed kennis te nemen van de Acta en dan ook de Acta onderling met elkaar in verband te brengen. Dan blijkt ook duidelijk het tegendeel van de beschuldiging van de kerkenraad aan het adres van de synode.

6. Dat waar onmiddellijke instelling van de ambten niet mogelijk is, de broeders en zusters zich door de classis onder de zorg behoren te laten stellen van de naburige gemeente, is naar de regel van art. 39 KO.

De synode heeft ten aanzien van art. 83 uitgesproken dat in geval van toepassing van art. 39 KO er geen sprake is van het heersen van de ene kerk over de andere (Acta GS Mariënberg 2005 pag. 117).

7. Verder oordeelde de synode in art. 40 dat een plaatselijke gemeente-in-wording ernaar moet streven zo spoedig mogelijk aan de classis toestemming te vragen om de ambten in te stellen. Pas wanneer dat onmogelijk is of vanwege de plaatselijke omstandigheden of omdat de classis van oordeel is de toestemming te moeten weigeren, komt de regeling van art. 39 aan de orde.

Er is dan ook geen sprake van dat de synode art. 38 buiten werking heeft gesteld of art. 39 van zijn kracht heeft beroofd.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om niet te voldoen aan het verzoek van DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o..

Gronden:

1. De bewering van de kerkenraad dat het gewraakte synodebesluit in strijd is met het besluit van de vergadering van het kerkverband d.d. 14 mei 2004 te Zwolle mist alle grond.
2. Op geen enkele manier heeft de synode van Mariënberg aanleiding gegeven voor de beschuldigingen dat zij art. 38 heeft laten vallen en art. 39 van zijn kracht heeft beroofd.
3. Zo heeft de synode (Acta art. 41) in haar overweging bij de behandeling van bezwaar 1 uitgesproken :
 1. dat 'het begeren om de ambten in te stellen' naar de Schrift is ;
 2. dat vastgesteld is dat er grote spanningen waren in de gemeente waarbij ook het onderling vertrouwen en de vrede in de gemeente, zoals in het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen is weergegeven, was aangetast en dat het in die specifieke situatie niet naar de Schrift en de belijdenis is om de ambten in te stellen.

En zij overwoog bij de behandeling van bezwaar 2 :

1. dat naar het gereformeerde kerkrecht, gegrond op Gods

- Woord, in een gemeente zo spoedig als mogelijk de ambten behoren te worden ingesteld;
2. dat de kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. in zijn verzoek bij de uitleg van art. 38 KO zelf beperkingen heeft aangebracht als hij stelt dat het instellen van de ambten mogelijk is wanneer er genoeg 'formerende kracht aanwezig is' en de gemeente 'niet te klein is'.

Artikel 88: Revisieverzoek van de kerkenraad van DGKerk Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake art. 41 van de Acta van de GS Mariëberg 2005

Materiaal:

- Revisieverzoek van de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake art. 41 van de Acta van de GS Mariëberg 2005 met daarin de volgende verzoeken:

VERZOEK 1:

De raad van de Gereformeerde Kerk te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. verzoekt de GS van Zwolle, op grond van bovenstaande opmerkingen, uit te spreken:

1. De Generale Synode spreekt uit dat de classis Zuid-West Nederland ten onrechte instemming naar art. 38 van de KO weigert om in Zwijndrecht opnieuw de ambten in te stellen. Want het begeren om in Zwijndrecht ambten in te stellen is naar de Schrift en het verzoek aan de classis is conform de kerk-orde. Daarom moet de classis Zuid-West Nederland de inmiddels ingestelde ambten als wettig erkennen en de vrij herstelde Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht als volwaardige kerk in het kerkverband opnemen.

2. Dat schuld moet worden beleden voor God en de gemeente te Zwijndrecht voor het aangedane onrecht als gevolg van de ten onrechte genomen besluiten en hiervan mededeling te doen aan de classis Zuid-West Nederland en aan alle kerken in het kerkverband, inclusief de vrij herstelde Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht.

VERZOEK 2:

De raad van de Gereformeerde Kerk te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. verzoekt de GS van Zwolle, op grond van bovenstaande opmerkingen, uit te spreken:

1. De Generale Synode spreekt uit dat de uitspraak van de

classis Zuid-West Nederland aangaande art. 39 van de KO in het licht van de plaatselijke situatie van de kerk te Zwijndrecht onjuist is, en dat de classis de kerk te Zwijndrecht niet mag verzoeken zich te conformeren met deze classisuitspraak, want deze uitspraak van de classis gaat in tegen de kerkorde.

2. Hiervan mededeling te doen aan de classis Zuid-West Nederland en aan alle kerken in het kerkverband, inclusief de vrij herstelde Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht

VERZOEK 3:

De raad van de Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. verzoekt de GS van Zwolle, op grond van bovenstaande opmerkingen, uit te spreken:

1. De Generale Synode spreekt uit dat de uitspraak van de classis Zuid-West Nederland aangaande art. 83 van de KO in het licht van de plaatselijke situatie van de kerk te Zwijndrecht onjuist is, en dat de classis de kerk te Zwijndrecht niet mag verzoeken zich te conformeren met deze classisuitspraak, want deze uitspraak van de classis gaat in tegen de kerkorde

2. Hiervan mededeling te doen aan de classis Zuid-West Nederland en aan alle kerken in het kerkverband, inclusief de vrij herstelde Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht .

VERZOEK 4:

De raad van de Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. verzoekt de GS van Zwolle, op grond van bovenstaande opmerkingen, uit te spreken:

1. De Generale Synode spreekt uit dat de classis Zuid-West Nederland ten onrechte handelt en spreekt alsof de kerk te Zwijndrecht is opgeheven. Ten onrechte ontnemt de classis aan de kerk te Zwijndrecht haar rechten. Want zulks te doen en zo te spreken is in strijd met het kerkelijk en burgerlijk recht.

2. Hiervan mededeling te doen aan de classis Zuid-West Nederland en aan alle kerken in het kerkverband, inclusief de vrij herstelde Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht.

Overwegingen:

1. De kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. verklaart de besluiten (art. 41 van de Acta van de GS Mariëenberg 2005) niet te kunnen ratificeren. Deze kerkenraad is echter niet geroepen dat te doen omdat hij niet geroepen is om deze besluiten uit te voeren. Daarover gaat het in art.31 KO ten aanzien van het voor vast en bondig houden. Dat betreft allereerst degenen die door

een synodebesluit een antwoord ontvangen op hun bezwaren (zie de opmerkingen van prof. J. Kamphuis in zijn publicatie Kerkelijke besluitvaardigheid en de uitspraken van Heemse 1984/1985 in art. 124).

2. Bovendien is het nog klemmender dat het hier gaat om vertrouwelijke zaken. Immers, dat is het beslissende element in de bezwaren van Zwijndrecht tegen het besluit van de classis Zuid-West, volgens haar bevoegdheid naar art. 38 KO. De toestemming tot het instellen van de ambten kon de classis niet geven. De synode van Mariënberg besloot dat dit bezwaar niet kon worden toegekend. Als grond daarvoor voerde zij aan: "de interne problemen binnen Zwijndrecht een blokkade vormden om de ambten in te stellen", 1.2.
3. De synode overwoog dat de appèlzaak van Zwijndrecht 'vertrouwelijke elementen in zich heeft' en 'dat vertrouwelijke zaken in comité worden besproken' (art. 40 overweging 1 en 2). De synode overwoog daarbij dat vastgesteld was dat er grote spanningen waren in de gemeente, waarbij ook het onderling vertrouwen en de vrede in de gemeente, zoals in het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen is weergegeven, was aangetast en dat het in die specifieke situatie niet naar Schrift en belijdenis is om de ambten in te stellen.
4. De meerdere vergaderingen (classis en synode) zijn geroepen de zaak van de interne problemen en als gevolg daarvan de aantasting van het onderling vertrouwen en de vrede in Zwijndrecht in comité te behandelen. Daaruit volgt dat het niemand toekomt, buiten de eerst betrokkenen alsmede de bevoegde kerkelijke vergaderingen, zich te bemoeien met zaken die door hun karakter vertrouwelijk zijn en als zodanig moeten worden behandeld.
5. Wie toch wel tracht daarvan kennis te nemen en zich daarover een oordeel te vormen, valt daarmee onder het oordeel van 1 Petrus 4:15 over bemoeials, die daar in één adem genoemd worden met moordenaars, dieven en boosdoeners. Volgens de Kanttekeningen van de Statenvertaling "die zich met eens anders doen bemoeit" betreft het iemand die "met eens anders ambt of zaken, uit nieuwsgierigheid of albestierigheid, waardoor dikmaals verwarringen, twisten en scheuringen voortkomen, en derhalve ook strafbaar is"

Besluit:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het revisieverzoek met daarin de vier verzoeken niet ontvankelijk te verklaren.

Gronden:

1. Voor revisieverzoeken betreffende appèlzaken of andere zaken van particuliere aard geldt dat alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 KO (Heemse 1984/1985, art. 124).
2. Bij besluiten van particuliere aard is terughoudendheid in acht te nemen. Deze eis tot terughoudendheid heeft niet te maken met bevoogding of willekeur, maar beschermt de kerken tegen overschrijding van de grenzen van wat haar toekomt. De terughoudendheid is bovendien vereist in verband met de bescherming van de eer en de goede naam van appellanten en andere betrokkenen overeenkomstig het 9^e gebod, waaraan ook kerkelijke vergaderingen gebonden zijn. Vroegere synoden hebben eveneens deze terughoudendheid betracht (vgl. ook Middelburg 1896, art. 94; Arnhem 1902, art.175) (Heemse 1984/1985, art. 124).

Artikel 89: Revisieverzoek van de kerkenraad van DGKerk Bergentheim /Bruchterveld e.o. inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariëberg 2005**Materiaal:**

- Revisieverzoek van de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/ Bruchterveld e.o. inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariëberg 2005 met daarin de verzoeken:
 1. dat de synodebesluiten met betrekking tot de appèlzaak Zwijndrecht, art. 40 van de Acta, door de synode van Mariëberg ten onrechte zijn genomen door de ene partij n.l. de afgevaardigden van de classis Zuid-West wèl toe te laten tot de besluitvorming op de vergadering tot aan de punten 1 tot en met 4 van het besluit pagina 114 van de Acta, en de andere partijen, n.l. de gemeente van Zwijndrecht en br. J. Groeneveld niet.
 2. dat de genomen besluiten ten aanzien van de zaak Zwijndrecht (Acta GS Mariëberg 2005) uit het midden van de kerken weggenomen worden.

3. dat zo spoedig mogelijk, onder schuldbelijdenis voor de gevolgde rechtsgang, contact gezocht dient te worden met de broeders en zusters in Zwijndrecht, om alles in het werk te stellen om de geschonden verhoudingen te herstellen en de éénheid weer te bewerkstelligen.

- Commissierapport.

Besluit m.b.t. ontvankelijkheid:

De synode besluit dat dit revisieverzoek ontvankelijk is omdat het over de rechtsgang gaat.

Overwegingen:

1. In dit verzoekschrift van de kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. openbaart zich een instelling die voor het bewaren van de eenheid in het kerkverband en in de gemeente zorgelijk geacht moet worden. De kerkenraad vraagt de synode namelijk om schuldbelijdenis te doen over de door de synode van Mariënberg gevolgde rechtsgang met betrekking tot het appèl van Zwijndrecht.

Schuldbelijdenis onderstelt zonde. In de gronden en opmerkingen die de kerkenraad aanvoert om tot zijn verzoek te komen spreekt hij wel over moeite, verbazing, vragen - maar er komt niets in voor dat wijst op zonde. In een appèlschrift of revisieverzoek zou hoogstens gesproken kunnen worden van een verkeerd inzicht, een dwaling, maar zeker niet van zonde. Dat zou boos opzet veronderstellen. De kerkenraad geeft door zo te spreken een verkeerd signaal af, zowel aan de zusterkerken als aan de eigen gemeente. Aan de zusterkerken door zijn beschuldiging van de synode van Mariënberg en van de broeders afgevaardigden van de classes die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming, maar ook aan de eigen gemeente door de meeste vergadering van de kerken publiek aan te klagen en voor te stellen als een vergadering van broeders uit zusterkerken, die zich schuldig maakt aan het buigen van het recht en aan verdrukking en heerszucht. Zo'n publieke uitspraak kan verstrekkende gevolgen hebben, omdat zij de vrede en de eenheid in het kerkverband, maar vooral ook in de gemeente, verstoort. De synode wil ervan uitgaan dat de kerkenraad de reikwijdte van deze uitspraak niet heeft overzien en deze verstoring van de eenheid niet heeft gewenst.

2. Deze instelling van de kerkenraad blijkt verder uit het gebrek aan vertrouwen dat op verschillende plaatsen voorkomt in de reeks opmerkingen en gronden. Als voorbeelden daarvan wijst de synode op het volgende:

Zo oordeelt de kerkenraad over het invoeren van de regeling inzake bezwaarschriften door de synode van Mariënborg en dat daarin een eenzijdige druk op de synode is gelegd door de classis Zuid-West. Een synode kan echter een regeling, die bij een andere kerkelijke vergadering gebruikt wordt, invoeren wanneer zij van oordeel is dat het een goede regeling is. Niemand zal toch beweren dat de kerkenraad van Bergentheim/Bruchterveld e.o. een eenzijdige druk op deze synode legt nu de synode ingegaan is op het voorstel van die kerkenraad inzake het nemen van maatregelen met het oog op de beschikbaarheid van kerkboeken?

Ook met betrekking tot het besluit van de vorige synode om bepaalde zaken in comité te behandelen komt dat gebrek aan vertrouwen naar voren. Terwijl die synode zich in punt 5 van haar overwegingen beroept op een besluit van de GS Sneek 1939, dat iedere synode zelf moet beoordelen of bepaalde zaken in het openbaar of in comité behandeld zullen worden, wil de kerkenraad weten waarom die synode zo besloot.

Zelfs wil de kerkenraad dat de kerkenraden kunnen controleren of de appèlzaak Zwijndrecht en het bezwaarschrift van br. Groeneveld vertrouwelijke elementen in zich hebben, zoals de synode als grond aanvoert voor haar besluit om de zaak Zwijndrecht in comité te gaan behandelen.

Ook wil de kerkenraad weten wat de gesprekken van de commissie met betrokkenen inhouden, wat in comitévergaderingen besproken is, wat de inhoud is van de rapporten van de commissie.

De suggestie als zouden de afgevaardigden van de classis Zuid-West mee gestemd hebben over de gronden van dit synodebesluit is niet meer dan een veronderstelling, ingegeven door wantrouwen en in strijd met de werkelijkheid. GS Mariënborg 2005 stelt in art. 40: *Bij de uiteindelijke besluitvorming in de vorm van stemming blijven de afgevaardigden van de classis Zuid-West buiten stemming.*

3. De kerkenraad wil blijkbaar over alle aspecten en onderdelen van de synodebesluiten inzake Zwijndrecht oordelen. Hij meent zelfs

geroepen te zijn te onderzoeken of hij de synodebesluiten inhoudelijk kan ratificeren. Het komt echter niemand toe kennis te nemen van vertrouwelijke stukken. De wens om dat wel te willen betekent een inbreuk op wat de catechismus leert inzake het negende gebod met betrekking tot de eer en de goede naam van de naaste.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariënberg 2005 te verwerpen.

Gronden:

1. In de gronden en opmerkingen die de kerkenraad aanvoert om tot zijn verzoek te komen spreekt hij wel over moeite, verbazing, vragen - maar er komt niets in voor dat wijst op zonde, waardoor het verzoek tot schuldbelijdenis in de lucht komt te hangen.
2. Verschillende opmerkingen worden door de kerkenraad gemaakt zonder bewijs.
3. De kerkenraad stelt vragen over zaken die de kerkenraad niet duidelijk zijn. Deze vragen horen niet thuis in een appèlschrift of een revisieverzoek. Daarin moet bewezen worden waarin een aangevochten synodebesluit strijdt met het Woord van God of de kerkorde.
4. Verschillende verzoeken om opheldering betreffen vertrouwelijke zaken, waartoe de kerkenraad niet ge-rechtigd is, die op te vragen (Heemse 1984/1985 art 124) .
5. De Acta van GS Mariënberg 2005 vermelden dat bij de uiteindelijke besluitvorming in de vorm van stemming de afgevaardigden van de classis Zuid-West buiten stemming bleven (art 40 bl. 118).
6. Het aangevochten synodebesluit is niet in strijd met het Woord van God en de KO.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het tweede voorgestelde besluit van de commissie niet over te nemen. In plaats daarvan besluit de synode het volgende uit te spreken:

De synode betreurt het wantrouwend karakter van de door de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. vermelde opmerkingen en gronden.

Artikel 90: Revisieverzoek van een aantal broeders en zusters inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariëberg 2005

Materiaal:

- Revisieverzoek van een aantal broeders en zusters inzake art. 40 van de Acta van de GS Mariëberg 2005 met daarin de volgende verzoeken:
 1. uit te spreken dat met name de appèlzaak Zwijndrecht publiek had kunnen en moeten worden behandeld.
 2. ten aanzien van art. 22 punt 4.1 van de Acta: de tekst van punt 4.1 (waarin wordt weergegeven een besluit van de Landelijke Vergadering van 14 mei 2004 te Zwolle inzake (nog) niet geïnstitueerde gemeenten) als volgt te wijzigen:

Notulen van de Landelijke Vergadering van het kerkverband i.o. d.d. 14 mei 2004 te Zwolle: Deze vergadering besloot dat gemeenten in oprichting die na verloop van tijd, vanwege stagnerende groei, niet in staat zijn de ambten in te stellen, zich onder de zorg van de naburige geïnstitueerde gemeente (bedoeld zal zijn naburige kerkenraad, ondertekenaars) zullen (laten) stellen.
 - 3.1 uit te spreken dat de classis Zuid-West Nederland het verzoek van Zwijndrecht om de ambten opnieuw in te stellen ten onrechte heeft afgewezen.
 - 3.2 uit te spreken dat er geen directe noodzaak was om de discussie over de art. 39 en 83 voort te zetten.
 - 4.1 uit te spreken dat de GS van Mariëberg het bezwaarschrift van br. Groeneveld ten onrechte ontvankelijk heeft verklaard.
 - 4.2 uit te spreken dat wie zich niet conformeert aan een synodebesluit daarmee (nog) niet buiten het kerkverband staat.
 5. in de gegeven omstandigheden op enigerlei wijze de weg te openen naar herstel van de geslagen breuk met de gemeente te Zwijndrecht en alle middelen te baat te nemen teneinde trachten te komen tot herstel met de Gereformeerde Kerk te Zwijndrecht e.o., nu in de gemeente de ambten zijn ingesteld.

-Commissierapport

Overwegingen:

1. Verzoek 1.

De synode van Mariënberg heeft zich in grond 5 van haar besluit inzake Zwijndrecht beroepen op het besluit van de GS Sneek 1939, dat iedere synode zelf moet beoordelen of bepaalde zaken in het openbaar of in comité behandeld zullen worden.

Zij had te maken met vertrouwelijke elementen in de appèlzaak Zwijndrecht en het bezwaarschrift van br. Groeneveld.

Zij kon die elementen uiteraard niet aanvoeren ter rechtvaardiging van haar besluit tot behandeling in comitésittingen zonder die vertrouwelijkheid te schenden, maar mocht rekenen op het vertrouwen van kerkenraden en kerkleden.

2. Verzoek 2.

In de Acta wordt niet de letterlijke tekst van het besluit van de Landelijke Vergadering gegeven, maar een korte samenvatting.

In het besluit van de Landelijke Vergadering wordt alleen over een stagnerende groei gesproken als reden dat de ambten niet kunnen worden ingesteld, maar dat betekent niet dat de Landelijke Vergadering daarmee andere factoren heeft uitgesloten.

Zo noemen de revisieverzoekers zelf de zaak van de geografie. Uit de kerkelijke praktijk is met name bekend de vraag naar de aanwezigheid van geschikte kandidaten voor het ambt als voorwaarde voor de toestemming van de classis tot het instellen van de ambten.

De synode heeft geen factoren genoemd voor het uitblijven van het instellen van de ambten. Ook de kerkorde laat die in het midden als zij in art. 38 wel de instemming van de classis als voorwaarde noemt voor de instelling van de ambten, maar daarvoor geen regels stelt.

3. Verzoek 3.1 en 3.2

De appèlzaak van Zwijndrecht bevat 'vertrouwelijke elementen in zich' en 'dat vertrouwelijke zaken in comité worden besproken' (art. 40 overweging 1 en 2).

Er waren grote spanningen in de gemeente, waarbij ook het onderlinge vertrouwen en de vrede in de gemeente, zoals in het formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen is weergegeven, was aangetast en het in die specifieke situatie niet naar Schrift en belijdenis was om de ambten in te stellen.

De meerdere vergaderingen (classis en synode) zijn geroepen

de zaak van de interne problemen en tengevolge daarvan de aantasting van het onderling vertrouwen en de vrede in Zwijndrecht in comité te behandelen.

Daaruit volgt dat het niemand toekomt, buiten de eerst betrokkenen alsmede de bevoegde kerkelijke vergaderingen, zich te bemoeien met zaken die door hun karakter vertrouwelijk zijn en als zodanig moeten worden behandeld.

Wie toch tracht daarvan kennis te nemen en zich daarover een oordeel te vormen, valt daarmee onder het oordeel van 1 Petr. 4:15 over bemoeials, die daar in één adem genoemd worden met moordenaars, dieven en boosdoeners.

4. Verzoek 4.1.

De bewering als zou de synode het bezwaarschrift van br. Groeneveld ten onrechte ontvankelijk verklaard hebben wordt door de indieners van het revisieverzoek niet bewezen. Zij spreken er alleen maar over dat het hun niet duidelijk is; over een vraag die bij hen leeft; over zaken die voor hen onduidelijk zijn.

5. Verzoek 4.2.

Inzake het buiten verband staan ten gevolge van het zich niet conformeren aan een synodebesluit, dient het volgende te worden overwogen. Het zichzelf buiten het kerkverband plaatsen van een gemeente vindt plaats wanneer deze weigert een besluit van de meerdere vergadering als bindend te beschouwen en uit te voeren, omdat zij zelfs de meerdere vergadering niet meer erkent (zoals in 1968 gebeurde met de kerken in Noord-Holland, die de synode niet meer erkenden).

Maar het enkele feit van het zich niet conformeren aan een synodebesluit betekent (nog) niet dat een gemeente daarmee buiten het kerkverband staat. Dat is wel het geval wanneer de betrokken gemeente nalatig blijft of niet in staat is of zelfs weigert om het in art. 31 geëiste bewijs van strijdigheid met het Woord van God of de kerkorde te leveren.

Maar de zaak van Zwijndrecht ligt anders, omdat daar nog geen sprake was van een volledige kerk met ambten.

6. Verzoek 5 zie overweging 3.

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om onderdeel 1 van het

revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariënberg 2005 onontvankelijk te verklaren.

Grond:

Het komt niemand toe en helemaal geen kerkleden van die vertrouwelijke zaken kennis te nemen nog zelfs daar om te vragen. Tevens tonen appellanten niet aan dat dit besluit ingaat tegen Schrift, belijdenis en/of KO.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om onderdeel 2 van het revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariënberg 2005 onontvankelijk te verklaren.

Grond:

Het is de bevoegdheid van de classis om zelf de criteria op grond van Gods Woord en de KO vast te stellen voor het geven van haar instemming tot het instellen van de ambten in een bepaalde plaats. Tevens tonen appellanten niet aan dat dit besluit ingaat tegen Schrift, belijdenis en/of KO.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om onderdeel 3 van het revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariënberg 2005 onontvankelijk te verklaren.

Grond:

Het komt niemand toe en helemaal geen kerkleden van die vertrouwelijke zaken kennis te nemen of zelfs daar om te vragen. Tevens tonen appellanten niet aan dat dit besluit ingaat tegen Schrift, belijdenis en/of KO.

Besluit 4:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om onderdeel 4 van het revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariënberg 2005 onontvankelijk te verklaren.

Grond:

Voor de bewering als zou GS Mariënberg het bezwaarschrift van br. Groeneveld ten onrechte ontvankelijk verklaard hebben worden door appellanten geen argumenten aangedragen.

Besluit 5:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om onderdeel 5 van het revisieverzoek met betrekking tot art. 40 van de Acta van GS Mariëberg 2005 onontvankelijk te verklaren.

Grond:

De appellanten spreken van het belijden van schuld door beide zijden, maar tonen niet aan wat de zonden zijn. Ook gaan appellanten voorbij aan de oproep van GS Mariëberg 2005 aan Zwijndrecht, om bij bezwaar de kerkelijke weg te gaan, waaraan deze geen gehoor heeft gegeven.

Artikel 93: Appèlschrift tegen classis-besluiten inzake Zwijndrecht

Materiaal:

- Bezwaarschrift naar aanleiding van de besluiten van de classis Zuid-West van 28 september 2006 en 21 december 2006 met bijlagen met daarin de volgende verzoeken:
 - A. dat de classis Zuid-West in zijn vergadering van 28 september 2006 voorbarig en onzorgvuldig heeft gehandeld door te besluiten dat de broeders en zusters die te Zwijndrecht vergaderen, niet behoren tot het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland, zolang zij zich niet conformeren aan de rechtsgeldige uitspraken van de classis Zuid-West en van de generale synode.
 - B. dat de classis Zuid-West het besluit inzake Zwijndrecht dient terug te nemen.
 - C. dat de generale synode te Zwolle uitspreekt dat de classis Zuid-West ten onrechte geen medewerking heeft willen verlenen aan een bemiddelingspoging door middel van een hulpaanbod, dat gericht was op het behoud van de gemeente te Zwijndrecht voor het kerkverband.
 - D. dat de generale synode te Zwolle uitspreekt dat er een commissie dient te komen, welke de opdracht heeft, in overleg met de gemeente te Zwijndrecht en de kerken van de classis Zuid-West, wegen te zoeken om de geslagen breuk met de gemeente te Zwijndrecht te herstellen, gegeven de huidige situatie.
- Rapport Deputaten Appèlzaken.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit verzoek A van het bezwaarschrift van een aantal broeders en zusters tegen besluiten van de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken, genomen op 28 september 2006 en 21 december 2006, onontvankelijk te verklaren en niet in behandeling te nemen.

Gronden:

- a. appellanten zijn geen partij in de zaak waartegen zij appelleren; zij zijn niet geroepen tot uitvoering van de betreffende besluiten en niet op andere wijze direct betrokken;
- b. appellanten behoren niet in appèl te gaan betreffende een zaak van derden; zaken van particuliere aard die in de weg van appèl op de generale synode tot beslissing gekomen zijn, behoeven als zodanig geen beoordeling door alle kerken of haar leden. Alleen als men op enigerlei wijze tot de uitvoering van de beslissing geroepen is, treedt de mogelijkheid van het "tenzij" van art. 31 KO op (GS Heemse 1984-1985, art 124, grond 3).
- c. appellanten doen geen beroep op het 'tenzij' van de kerkorde; zij trachten niet te bewijzen dat de betreffende besluiten in strijd zijn met Schrift en/of kerkorde.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit verzoek B van het bezwaarschrift van een aantal broeders en zusters tegen besluiten van de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken, genomen op 28 september 2006 en 21 december 2006, onontvankelijk te verklaren en niet in behandeling te nemen.

Gronden:

Gelijklopend aan de gronden onder besluit 1.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit verzoek C van het bezwaarschrift van een aantal broeders en zusters tegen besluiten van de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken, genomen op 28 september 2006 en 21 december 2006 onvankelijk te verklaren , maar niet te kunnen voldoen aan het gevraagde.

Gronden:

- a. appellanten uiten deze bezwaren als partij in het geding.
- b. appellanten tonen niet overtuigend aan dat de classis Zuid-West ten onrechte geen medewerking heeft willen verlenen aan een bemiddelingspoging door middel van een hulp-aanbod van de 'commissie goede diensten'; zij hebben niet aangetoond dat de classis daarmee handelde in strijd met Gods Woord of de kerkorde.
- c. het gegeven dat de gemeente te Zwijndrecht, na de kerkelijke weg te hebben afgewezen, instemt met een hulpaanbod van derden, verplicht de classis niet om die hulp ook te aanvaarden; omdat het hulpaanbod niet uitgaat van aanvaarding van de synode-uitspraken, en omdat het een particuliere, niet-kerkelijke actie betreft, had de classis goede gronden om dit hulpaanbod af te wijzen.
- d. appellanten beroepen zich ten onrechte op het ambt aller gelovigen; het ambt aller gelovigen verplicht toch allereerst om broeders en zusters erop te wijzen dat zij naar het gereformeerd kerkrecht besluiten van meerdere vergaderingen hebben te aanvaarden; ieder kerklid heeft vanuit het ambt aller gelovigen het gezag van de over haar gestelde vergaderingen te aanvaarden en de besluiten van deze vergaderingen als bindend te beschouwen tenzij naar art. 31 KO aangetoond kan worden dat het besluit strijdig is met Schrift, belijdenis en/of KO.
- e. appellanten gaan ten onrechte voorbij aan het feit dat bemiddelende gesprekken altijd tot doel hebben het sluiten van een compromis; iets dat in deze situatie niet aan de orde is; wanneer appellanten menen dat de gemeente te Zwijndrecht toch tot conformering of revisie had moeten besluiten, stond niets hen in de weg om zelfstandig in gesprekken met de gemeente te Zwijndrecht hierop aan te dringen en te trachten de gemeente te overtuigen.

Besluit 4:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit verzoek D van het bezwaarschrift van een aantal broeders en zusters tegen besluiten van de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken, genomen op 28 september 2006 en 21 december 2006 ontvankelijk te verklaren, maar niet te kunnen voldoen aan het gevraagde.

Gronden:

- a. appellanten uiten deze bezwaren als partij in het geding;
- b. appellanten hebben niet aangetoond dat de instelling van een commissie van goede diensten noodzakelijk is om de breuk met de gemeente te Zwijndrecht te herstellen;
- c. de betrokkenheid van kerkleden bij de breuk tussen de gemeente te Zwijndrecht en het kerkverband is op zich geen reden om een commissie in te stellen zoals appellanten verzoeken;
- d. de classis Zuid-West wás partij in het geding van de gemeente te Zwijndrecht tegen de besluiten van de classis Zuid-West; de situatie is nu een andere: de generale synode heeft besluiten genomen en de gemeente te Zwijndrecht zowel als de classis Zuid-West zijn nu gehouden deze besluiten uit te voeren; de betrokkenheid van de classis is geen reden om een commissie in te stellen; de classis is hier geen rechter in eigen zaak maar constateert een feit;
- e. herstel en verzoening is mogelijk in de weg van bekering; vanuit de kerken en door kerkleden is de gemeente van Zwijndrecht daartoe veel en dringend opgeroepen; wanneer de gemeente te Zwijndrecht zou menen dat er nu, in wat appellanten noemen 'een nieuwe situatie', een mogelijkheid zou zijn om (opnieuw) tot het kerkverband te gaan behoren, zal zij zich tot de kerken moeten wenden met een verzoek in die zin.

Artikel 99: Rapport Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Materiaal:

Rapport van deputaten over de periode september 2006 tot en met juni 2007.

Aanvullend rapport van deputaten met twee bijlagen.

Financieel rapport van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites (Resultaten-rekening).

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland , bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om de 'Instructie voor de Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites', het 'redactiestatuut *Landelijk Kerkblad* van De Gereformeerde Kerken in Nederland' en 'de Regelingen van het Landelijk Kerkblad van De Gereformeerde Kerken in Nederland', zoals die op 30 september

2006 door GS Mariëberg 2005 zijn vastgesteld op te nemen in de Acta van de GS Zwolle.

Gronden:

1. De in de Acta van GS Mariëberg 2005 opgenomen versie is niet de versie zoals die is vastgesteld door de synode op 30 september 2006.
2. De onder besluit 1. genoemde instructie, regelingen en het genoemde statuut, zijn in deze vorm van kracht gebleven.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om het verzoek van de deputaten in te willigen om de tekst uit 2 Tim. 3:16 en 17 op te nemen in het devies van het landelijk kerkblad De Bazuin. De tekst luidt als volgt: *Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is; Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaakt toegerust.*

Grond:

De weergave van deze tekst is ontdaan van verouderde woorden maar sluit het nauwst aan bij de Statenvertaling als de meest zuivere vertaling van deze Schrifttekst.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit om aan het verzoek van de deputaten om de instructie voor de webmaster een plaats in de Acta te geven te voldoen.

Besluit 4:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit dat de tekst uit Ps. 37:5 de tekst zal zijn op het titelblad van de website van de kerken. Deze tekst luidt: *Wentel uw weg op de HERE en vertrouw op Hem, en Hij zal het maken.*

Besluit 5:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit de abonnementsprijs van het landelijk kerkblad voor het jaar 2008 te verhogen naar €69,00 en de abonnementsprijs voor het jaar 2009 vast te stellen op €74,50.

Gronden:

1. De druk- en verzendkosten overstijgen het abonnementsgeld.
2. Er wordt naar gestreefd het blad kostendekkend uit te geven.

Besluit 6:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit onder dank aan de deputaten en de redactie voor het door hen geleverde werk, de deputaten decharge te verlenen.

Besluit 7:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit dat de naam van het deputaatschap in het vervolg zal luiden: Deputaten- Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Grond:

De opdracht voor deze deputaten omvat naast het landelijk kerkblad de verzorging van twee websites, namelijk één voor het kerkblad en één voor De Gereformeerde Kerken.

Hoofdstuk XI FINANCIËN EN BEHEER**Artikel 102: Financieel Beheer****Materiaal:**

- Acta van de GS Mariënberg 2005, art. 46-48, Hoofdstuk IX Financiën en beheer, pag. 121-123; De Instructie voor de Deputaten Financieel Beheer, pag. 236 en 237.
- Brief van de Commissie Emeritering en Pensioen d.d. 11 september 2006 gericht aan de GS Mariënberg 2005
- Rapport Deputaten Financieel Beheer aan GS Zwolle 2007
- Revisieverzoek DGK Zwolle e.o. inzake Instructie Deputaten Financieel Beheer.

De synode constateert:

1. In artikel 13 van de Instructie van de Deputaten Financieel Beheer is te lezen *De gelden die benodigd zijn voor de emeritering van predikanten worden uit eigen kerkverband bekostigd en omgeslagen per ziel.*

2. Echter de gelden die benodigd zijn voor de emeritering van predikanten worden niet uit eigen kerkverband bekostigd. Zo is besloten door GS Mariënberg 2005 in de art. 46-48; Zo is ook de praktijk. Dit is dus in tegenstelling met hetgeen in art. 13 van de instructie staat.
3. Indien een gemeente een predikant beroept, die een zgn. pensioengat heeft, zal die betreffende gemeente aanvullende pensioenpremies verschuldigd zijn aan de verzekeringsmaatschappij (zie art. 12) waar de kerken een zgn. mantelpolis (lees: een collectieve polis) hebben afgesloten. Alleen dan kan door die gemeente een beroep worden gedaan op het emeriteringsfonds om die extra premies te vergoeden.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit ten behoeve van de nieuwe instructie, de tekst van de bestaande instructie voor Deputaten Financieel Beheer als volgt te wijzigen, waarbij de artikelen 11 en 12 worden samengevoegd, en artikel 13 komt te vervallen, en het nieuwe artikel 11 de volgende tekst krijgt:

Artikel 11:

Deputaten Financieel Beheer zoeken een geschikte verzekeringsmaatschappij en sluiten met die maatschappij een mantelovereenkomst om het ouderdoms-, weduwen- en wezenpensioen van predikanten te verzekeren, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO .

Deputaten richten voorts een 'Reservefonds t.b.v. emeritering' op en beheren dat fonds. Dit fonds zal het karakter hebben van een 'onderlinge steunverlening met een geringe kapitaalvorming'. Het kapitaal is nodig om een buffer te hebben voor het betalen van zgn. inhaal-premies die kerken verschuldigd kunnen zijn voor hun predikanten die een pensioen en/of AOW-gat hebben opgelopen. De deputaten stellen een quotum vast voor dit in te stellen reservefonds dat in het jaar 2006 € 15,- per ziel bedraagt en dragen zorg voor de inning van het quotum. Voorts adviseren zij de plaatselijke kerken over deze regeling en de afgesloten mantelovereenkomst, zodra deze een predikant hebben of wensen te beroepen.

Gronden:

1. Artikelen 11 t/m 13 van de instructie zijn niet conform aan hetgeen de 'Commissie Emeritering en Pensioen' heeft geschreven in haar brief van 11 september 2006, gericht aan de GS Mariënberg 2005 en zo is ook niet door deze commissie gerapporteerd op voornoemde synode.
2. Ook komen art. 11 t/m 13 van de instructie niet overeen met de besluiten in de art. 46-48 van GS Mariënberg 2005.
3. Zoals in de Acta van Mariënberg geformuleerd, is art. 12 van de instructie in tegenspraak met art. 13. Het laatst genoemde artikel zegt dat door het op te richten emeriteringsfonds aan eigen predikanten gelden worden verstrekt bij emeritering, terwijl art. 12 zegt dat er een mantelovereenkomst moet worden afgesloten waarbij de kerken die een predikant hebben beroepen zich kunnen aansluiten.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Zwolle op 17 november 2007, besluit voorts:

- a. de classis Zuid-West aan te wijzen om de boeken van Deputaten Financieel Beheer te controleren en nog tijdens deze synode haar verslag uit te brengen
- b. Deputaten Financieel Beheer en Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad op te dragen om op een te plannen overleg te spreken over het te verwachten tekort bij het kerkblad als ook over de financiële verantwoordelijkheden voor het kerkblad.
- c. ook in 2007 voor het reservefonds 'emeritering' een quotum vast te stellen van € 15,- per ziel.